

УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДІ й СТАРШИХ

ЕКРАН

EKRAN = UKRAINIAN MAGAZINE for YOUTH & ADULTS

MAY—SEPT. 1971 ТРАВЕНЬ—ВЕРЕСЕНЬ 1971.

PIK VOL. XI

57—58

ЦІНА ПРИМ. 1.00

Алла Горська. Alla Horska

У 50-річчя Української Військової Організації

Полковник Євген Коновалець

Ген.-кор. Роман Шухевич — Тарас Чупринка, Головний Командир УПА

Anniversary of Note

It was on September 25, 1921, that shots rang out in the streets of Lviv setting off an armed resistance movement throughout Western Ukraine that eventually spread to almost all parts of the country. The underground organization, appropriately called the Ukrainian Military Organization (UVO) thus launched yet another phase in the revolutionary struggle for Ukraine's freedom and independence.

It was a movement that gave birth to the Organization of Ukrainian Nationalists and, in turn, to the Ukrainian Insurgent Army's the famed UPA that wrote a glorious if bloody chapter in our people's history of continued efforts to regain the liberty they had won in the wake of World War I. Obviously, it is an unfinished chapter, one that is being written with martyred fingers today by thousands of Ukrainians from all regions and of all walks of life.

The very struggle for the nation's highest ideals has assumed various forms — from clandestinely operated underground activities to armed resistance. And while the appellations of various organizations might have changed, at times causing even irreparable damage to the vitality of the movement, the purpose and the direction has always been there as is the ultimate cause of Ukraine's complete freedom.

It is appropriate, therefore, to mark UVO's anniversary as a milestone in the Ukrainian people's march to freedom. Just as the emergence of this organization was an attestation of our people's conscious quest for liberty, so the observance must be a reaffirmation of our faith in that quest's ultimate consummation.

В новій історії України започаткування підпільного збройного руху і його оформлення в одну Українську Військову організацію — УВО в 1921 році, як і пізніші дії її акції цієї організації займають свою ролею і значенням одне із перших видатних місць. Після закінчення Визвольних Змагань і відходу з'єднань Українських Армій з України в останніх їх спроб — Зимових походів — повернутися на українську територію і встановити на ній українську державну владу — створення Української Військової Організації було спрямоване на ту ж саму мету.

Була створена Українська Військова Організація за почином і з участю вояків і старшин найкращої української збройної формaciї часу Визвольних Змагань — київських Січових Стрільців — тих, що прославили себе і в обороні і в здобуванні столиці України Києва. Примушенні розв'язатися, як військова формація, і скинути військовий однострій, ці ж військовики фактично не склали зброї й залишилися вірними ідеї збройної боротьби за визволення України, продовжуючи цю боротьбу підпільними революційними засобами і на західніх і на східніх землях.

Свою ідесю й чином творці Української Військової Організації запалили покоління української молоді двадцятих і тридцятих років, пробуджуючи серед них революційний дух, волю до життя і боротьби, і то в найтяжчих, безвихідних інколи умовах ворожих окупантів. В час загального дефетизму і зневіри власні сили після прогри у Визвольних Змаганнях існування її дії УВО були переломовими. Це з Української Військової Організації вийшла і під її ідейним впливом оформилася у великий політичний рух — Організація Українських Націоналістів, члени якої створили й очолили згодом прославлену широко в світі своїми бойовими операціями, боями й рейдами Українську Повстанську Армію.

Відзначаючи 50-річчя постання УВО, українська еміграція у вільному світі вшановує разом із цим пам'ять її творців, провідників і організаторів, у першій мірі тих, що, діючи в її проводі чи в рядах, віддали собі життя для здійснення її ідей і мети, між ними — сотника Івана Андруха та поручника Миколу Опоку — провідників УВО в Києві, розстріляних большевиками 1921 року та полковника Євгена Коновалця — команданта УВО, вбитого московською бомбою в Роттердамі у травні 1938 року. Ідею збройної боротьби освятили вони своєю кров'ю.

ОЛЬГА БАСАРАБ
зв'язкова Начальної Команди
УВО, замордована в польсь-
кій в'язниці "Бригіткі" у
Львові 12 лютого 1924 р.

Полк. А. Мельник — 1953 р.

Розмова з Головою ПУН

Едмонтонські «Українські вісти» опублікували 8. квітня ц. р. розмову з Головою ПУН Олегом Штулем-Ждановичем, яку вони перевели у зв'язку з його перебуванням в Едмонтоні. В цій розмові Голова ПУН висловив цілий ряд думок на такі проблеми, як українська молодь в Канаді, церковні справи, справи українського політичного об'єднання й українських політичних центрів, розвитку української політичної думки і зокрема справу руху опору в Україні. На думку, О. Штуля-Ждановича, нам слід більше уваги присвятити молоді, толерантно, а не з недовірям та часто безпідставною критикою, ставлячися до неї. Серед молоді світу помічаємо політизацію думки і ці процеси заторкують також і українську молодь на чужині. Перешкоди для створення українського католицького патріархату походять з-зовні, проте шкодить також і дух наших «удільних князівств». Це саме торкається і об'єднання в українській православній церкві. Він є також за тісною співпрацею на церковному відтинку між українцями православними й католиками.

О. Штуль-Жданович висловився за потребу політичного зговорення між окремими політичними групами, зокрема між українськими націоналістами, уважає, що в УНРаді повинно бути місце не тільки для однодумців, підкреслив ріст значення СКВУ та ствердив, що потребою на часі є видавання доброго політичного журналу. Порушуючи питання руху опору в Україні, О. Штуль-Жданович підкреслив, що цей рух виступає в обороні української культури проти московських плянів цілковитої русифікації та що еміграція мусить у зв'язку з цим бути свідома своїх обов'язків й не байдужні і щораз більше зважувати коло своїх зацікавлень.

НА СЛУЖБІ НАРОДОВІ

ЕКРАН - EKRAN

Улюстрований журнал • Illustrated Bi-Monthly
з українського життя • of the Ukrainian life

Видає В-во „ЕКРАН”. Відпов. РЕД. А. АНТОНОВИЧ

АДРЕСА: ADDRESS:

A. ANTONOVYCH

2222 W. Erie Street

Chicago, Illinois 60612

U.S.A.

ДВОМІСЯЧНИК

ДІПЛ. ПРИЧ. \$1.00

річно \$6.00

PHONE 942-0126

SINGLE COPY 1.00

Six million died
in UKRAINE of famine
artificially created by
red Moscow 1932-33.

ЗЛОЖИЛИ

На пресовий фонд

д-р Р. Смик, Кул Сіти, Ілл.	50.00
С. Слота, Вашингтон, Д. К.	10.00
Д. Кришталович, Вайлвуд, Н. Дж.	4.00
Л. Савяк, Криштальська, Торонто	4.00
А. Сорокопуд, Рейні Рівер, Канада	3.00

Усім жертвам війни складає
Адміністрація ширу подяку.

Із листів до Редакції

Відповідь на питання панові І. Я. з
Філадельфії.

Просите Редакцію „Екрану” помісти-
ти на його сторінках відповідь на по-
стаклені Вами два питання, як бажаєте,
щоб були поміщені в цьому числі.

Перше питання: Чи на еміграцію
„Іван Рило” Леся Мартовича має також
вплив, тобто на наших людей, подібно
як це було на Рідних Землях.

Ця думка зродилася у мене при
читанні оповідання Леся Мартовича
„Іван Рило”, яке вмістила Редакція
„Екрану” в останньому числі журналу.

Друге питання: Чому Ваш журнал не
поборює „Івана Рила”? При цьому пе-
редаю мое прохання ввести постійну
рубрику для читачів „Екрану”, де б
можна було критикувати всіх тих, до
яких має доступ „Іван Рило”.

Наша відповідь:

Ваші питання є дуже складні або
відповідь дуже актуальні. Попробуємо ві-
дповісти Вам покищо, тільки загально. Не знаємо чи наші відповіді Вас за-
доглять.

Під постаттю „Івана Рила” розуміємо
того, хто починає затрачувати свою
національну свідомість і гідність та за-
для власної амбіції або з власної корис-
ти сіє розбрат в рядах нашої патріо-
тичної спільноти, у вільному світі та
на Рідних Землях.

Відповідь на підше питання: Уважає-
мо, що „Іван Рило” має безперечно
куди більший успіх і вплив серед украї-
нської еміграції, як чав на Рідних Зем-
лях в часах, про які згадує Лесь Мар-

ович. Тоді „Іван Рило” ескакував
тільки в поодиноких людей. Тут у нас,
на еміграції, він має доступ до тисячів
українців, як бідних так і багатих, як
учених так і несвідомих, як сільських лю-
дей так і цехових. Він розбиває наші
політичне, громадське а зокрема релі-
гійне життя. Вилолосує нашим емі-
грантам мозок і поширює величезні
спустошення та зводить нас з правиль-
ного шляху на манівці. Водночас „Іван
Рило” гуляє зовсім безкарно серед
українського народу, у поневоленій
Батьківщині, в цих тяжких обставинах.
Ним ще успішніше вислуговуються наші
вороги. І немає нічого дивного, що він
з багатьох українців поробив „скаже-
них псів”, (так чехи назвали Шелеста
в часі окупації Чехо-Словаччини), ла-
кеїв Москви, зненавиджених українсь-
ким народом.

Переходимо до Вашого другого пи-
тання.

Отже, саме „Екран” поборює на кож-
ному кроці „Івана Рила” змістом по-
мішування матер’ям, що висвітлюють
в більшості позитивні вияви праці украї-
нської еміграції та в поневоленій Бат-
ківщині а тим вже самим вириває йо-
му з рук збрєю та унеможлилює дос-
ступ до наших людей. Чудо ми не ві-
дімо. Чудо може зробити тільки Христос
в нашому сумлінні, риганяючи „Івана
Рила” з поміж нас. При цьому однак
могли б потерпіти всі, що в його сум-
лінні „вскочив” „Іван Рило” подібно
як стадо свиней, яким спанував злий
дух, що вбігла з великим розгоном

В. Сосюра

Les Martovich
Лесь Мартович

Володимир Сосюра

Любіть Україну!

Любіть Україну, як сонце, любіть,
Як вітер, і трави, і води,
В годину щасливу, і в радості мить,
Любіть у годину негоди.

Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну,
Красу її, вічно живу і чову,
І мову її солов’ину.

Між братніх народів, мов садом ряс-
Сіяє вона над віками. [нім]
Любіть Україну всім серцем своїм...
І всіми своїми ділами.

Для нас вона в світі єдина, одна,
Як очі її ніжно-карі...
Вона — у зірках, і у вербах вона,
І в кожному серці ударі.

У квітах і пташині, в тополях, гаях,
У пісні і кожній, у думі,
В дітячій усмішці, в дівочих очах,
І в стягів багряному шумі...

Як та муцина, що горить — не згора,
Живі в стежках, у дібровах,
У стоках гудків і у хвилях Дніпра,
У хмірах отих пурпурових.

Юначе! — хай буде для неї твій сміх
І сльози і все, до загину...
Не можна любити народів других,
Коли ти не любиш Україну.

Дівчино! Як небо її голубе,
Люби її кожну килиму.
Коханий любить не захоче тебе,
Коли ти не любиш Україну.

Дієбіть у труді, у коханні, в бою,
Любіть усією душою.
Всім серцем любіть Україну свою,—
І ми будемо з нею.

LOVE UKRAINE

Love Ukraine, love it like the sun;
Like the wind, and grass and water...
In the hour of happiness and in time of joy,
Love it in the hour of misfortune.

Love Ukraine in your dream and when you are awake,
Your cherry-like Ukraine.
Its beauty, eternally alive and new,
And its tongue like that of the nightingale.

Among the brotherly peoples, like a flourishing orchard
She is shining for centuries.
Love Ukraine with all your hearts
And with all your deeds.

For us she is unique in the world,
Only one in the sweet charm of spaces...
She is in the stars, in the birch
And in every pulse of the heart;

She is in the flower and bird, in the electrical fires,
In every song, in every duma,
In the child's smile, in the girls' eyes,
And in the reddish fluttering of banners...

As the fire that burns but never burns out,
She lives in the paths and meadows,
In the whistling of sirens, and the waves of the Dnieper,
And in the fiery red clouds.

Young man! Give her your smile,
Your tears and all you have...
You cannot love other people
If you do not love Ukraine.

Young girl! Like its blue sky
Love her every minute.
Your boy friend will not love you
If you do not love Ukraine.

Love her in work, in love and in battle,
Like a song that sails with the star...
With all your heart love your Ukraine,
And we will be eternal along with her.

Wolodymyr
Sosyura

Є в цьому політика, але з котрого боку?

Українці-католики, «покинуті на ласку Кремлю», глибоко вражені тим, що не знаходять зрозуміння, там, де вони мали б його знайти, а саме у Ватикані, каже італійський журналіст Гульельмо Роспільйосі.

У статті, вміщений у римському журналі «Ло Спеккіо», Роспільйозі вказує на те, що Москва раніше пробувала заманити до себе українського першого рарха, обіцяючи йому патріяршу гідність, якої йому тепер не хоче дати Римська курія.

«Голові українців-католиків Сліпому, що тоді був архієпископ, а тепер кардинал, пропонували гідність московського патріярха, аби тільки відмовився від єдності з Римом. Архієпископ відкінув пропозицію Кремлю, і за свою вірність довелось йому заплатити 18 роками в таборах смерти в околицях Горішньої Печори, за полярним колом, де на людях випробували випромінювання, викликані атомними зрывами в Новій Землі. І саме цьому архієпископові, щоб уповні сповнити бажання Москви, Апостольський престіл не дав титулу й функції патріярха Української

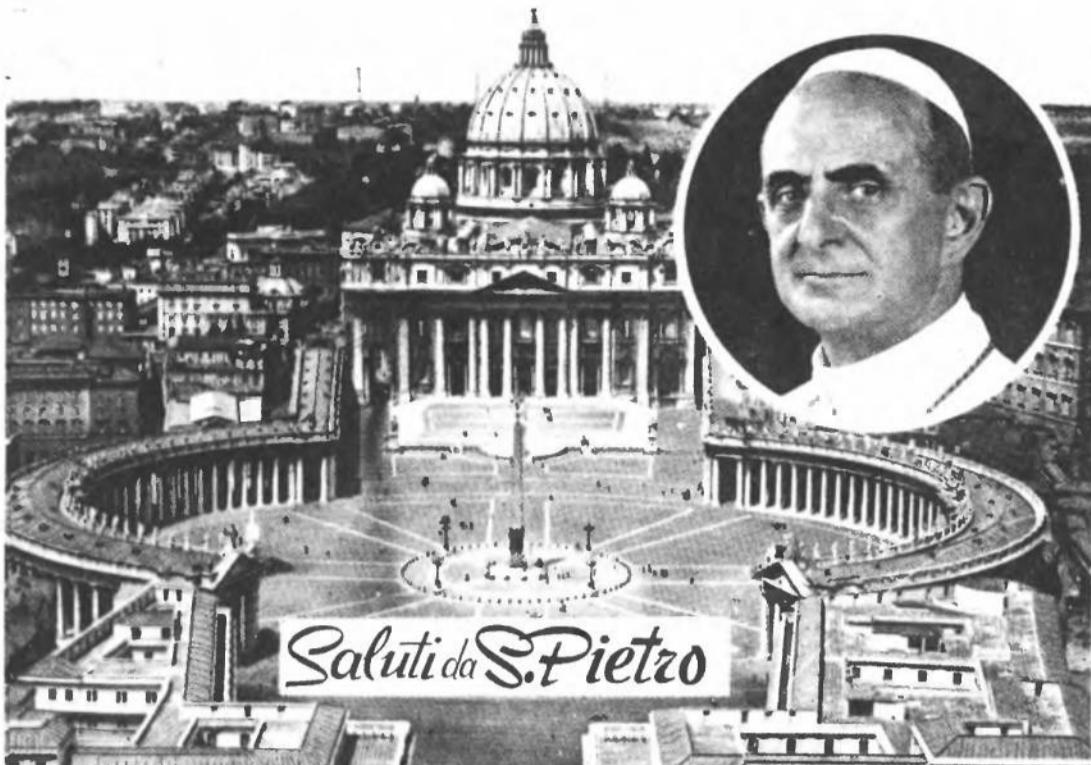
Католицької Церкви. Зі страху, щоб не підбадьорювати українців у їхньому справедливому опорі Кремлеві, Ватикан пішов ще далі і цієї весни позбавив Українську Церкву права, що його дали й визнавали попередні папи, а саме права подавати папі імена кандидатів у списокопі.

Римська курія не погоджується на українську церковну самоуправу, мовляв, домагання українців підказані політикою. Насправді, про політику свідчить лист кардинала Тіссерана, який у поному становищі є комічним епізодом.

Італійський журналіст наводить деякі українські реалії. Йому особливо подобалася ось ця «дотепна і справедлива» відповідь: «Еміненці, мені здається, що це Ви граєтесь у політику і хочете розповсюджувати ідею однієї неподільної Росії».

Роспільйозі, в час поїздки ватиканського дипломата А. Казаролі до Москви і після його повернення, написав серію критичних статей, що їх друкував римський щоденник «Іль Темпо».

тижневик „УВІСТІ“

Папа відзначає Громуко

Польський щоденник «Дзенік Звязкови» що виходить в Чікаго, з 17 листопада ц. р. подав цікаву вістку, що під час своїх відвідин у Ватикані російський міністер зарубіжних справ Андрій Громуко, був відзначений медалею папою Павлом VI. Це були перші відвідини від 4-х років високого російського державника. Авдіенція у папи тривала 80 хвилин.

→ 5.

Soviet Foreign Minister Andrei Gromyko

„Каза Русса“ у Римі

Suddeutsche Zeitung

Філадельфійська „Америка“ з 7. серпня 1971, в рубриці „З нотатника Шпаргалляра“, що його з таким успіхом веде Григор Лужницький, поміщене коротеньку нотатку, взяту з італійського журналу „Іль Боргезе“. Нотатку передруковуємо повністю.

На сторінках почитного журналу „Іль Боргезе“ (Громадянин) ч. 23 з 6 червня 1971 р. стор. 427-8) з'явилася стаття за підписом Льо Свічero п. п. „Льї «енклаве» советика нель Ватікано“, тобто „Советська облога довкола Ватикану“. Основні думки цієї статті такі: на терені Ватикану (серед численних Богословських Навчальних Інститутів) находитися теж Інститут Російський, популярно званий Руссікум, а офіційно Іапський Інститут ім. св. Тереси від Дитяти Ісуса (оснований 1929 р.), ректором якого є французький Ісусовець-Езуїт о. Павло Мейлле. І нагло „Руссікум змінило свою назву й то без ніякого папського декрету... вистачило, щоб у Курії один відомий прелат пошептав до вуха другому монсеньйорові, який знову ж поступав в інші двері й відвідав кілька бюр“ і з давнього Руссікум постала „Каза Русса“ — „Руський Дом“ (по-нашому —

„Московський Дім“). Цей же грегацію, Університет Поширення Віри й Лятеранське Атенеум. Тоді друзі Советів за володіли б ситуацією східних Церков (шляхом Конгрегації), над ватиканською дипломатією (через Лятеран) і над місіонерською діяльністю (через Конгрегацію Поширення Віри)“.

„Лонга манус“ (довга рука) прогресистів-колоаборантів сягнула уже й до інших колегій: у Біблійному Інституті повною пригорщою сіється помилки й фальші, засуджені папами, в Інституті Орієнタルному возвеличується советський імперіалізм... Скандал довкола „Каза русса“ відкрив теж і те, що поезуїтських школах уже під цю пору не вчать релігії, лише марксистську антропологію і матеріалістичну соціологію...

Цією справою, тобто скандалом довкола „Руссікум“ зайнялася італійська поліція, як стверджує автор і подає точні адреси комуністичних ячейок у вільному світі, з якими „Руський Дом“ має без посередні звязки (Брюссель, Париж, Мінхен, Буенос Айрес, Сантьяго та ін.).

Чи ж тепер не ясно, хто є нашим ворогом ч. 1, так усредині як і ззовні нас?

Григор Лужницький

Lys Mykuta: THE MUSCOVITE AND THE ROMAN CURIA

4

Антиукраїнський Синод РПЦеркви

2. червня ц. р., у Загорську коло Москви, відбулася Синод епископів Російської Православної Церкви, вперше від 1945 р. Оновною причиною скликання його був вибір нового Патріарха, у зв'язку зі смертю 92-літнього Алексія, що помер мин. року.

Патріархом «всієї Русі» вибрано Пімена, досі митрополита Крутицького та Коломенського й урочиста його інtronізація відбулася чергового дня у Москві. Але з поки що відомих тільки уривків ухвал Синоду виходить, що вибір Патріарха не був справді головним завданням збору.

Православна Церква Росії від давнини була знаряддям уряду, є вона ним і тепер, з далеко меншими можливостями спротиву як за царів, Сьогоднішній бо «уповноважений по справі Церкви» уряду й партії має куди більшу силу й куди більше антицерковне наставлення як колишні оберпрокурори Святійшого Синоду...

Синод схвалив найперш резолюцію про свою підтримку урядової політики коекзистенції, заявляючи, що осягнення «загального миру нерозривно звязане з гармонійним розвитком всіх народів земної кулі та мирним співіснуванням усіх держав, незалежно від їх устрою». При цьому Синод «однодушно схвалив зусилля советського уряду, спрямовані на загальний розвиток советського народу та на побудову справедливого й тривкого миру у світі».

Далі сесія затвердила діяльність Синоду від 1945 р., а в тому признання «автокефалії» Православній Церкві в Польщі (1946), у Чехословаччині (1951) та ЗСР (1970). Затверджено також признання такої ж автокефалії Прав. Церкви в Японії. Синод висловив бажання не зупинятися на цьому підпорядковуванні Москви православним Церквам і доручив власті імущим шукати способів привести під свою зверхність всіх православних у країнах вільного світу. Тут названо кол. Карловецьку юрисдикцію, тобто незалежну Церкву російської еміграції і... «Українську Автокефальну Православну Церкву на чужині».

У зв'язку з цим треба сподіватися, що найближчим часом будемо свідками різномінних і посиленіх захо-

Патріарх Пімен

Кардинал Е. Тісеран

Церков, а в першу чергу Української. Розуміється, Москва вже ставила не одну вимогу, якої вільний світ не має наміру здійснювати. Але ці вимоги не залишилися без впливу на життя. Наприклад: Москва домагалася видачі еміграції після війни. Видачі були частинні, але були. А не можна сказати, що ми не відчувасмо на собі різних інших вимог, що торкаються нас, звернених до урядів країн, у яких живемо.

Годі собі уявити, щоб Ватикан зрікся УКЦеркви. Але не могли він не звертати увагу на позицію Москви у своїх заходах до нав'язання діялогу в екуменічних справах. При кожній нагоді Москва домугатиметься промовчування бодай, відсування на задній план УКЦеркви, щоб зупинити її ріст.

Цим актом Москва явно проголосила війну УКЦеркві на чужині, як її явно веде в Україні вже понад 25 років, коли не згадувати ліквідації унії на Холмщині й Волині при кінці мин. століття. І це ставить перед нами необхідність мобілізації наших сил, шукання всіх нових, всіх сучасніших і успішніших методів оборони, про що ми вже побіжно згадували у попередньому числі «У. Слова». Тут справді треба вдарити в дзвін тривоги, потрястися і добитися змін у нашій праці. Було б злочином, коли б ми пробували, бодай у душі, відмахнутися від проблеми пустим оптимізмом, що — мовляв — це не перший наступ.

Наступ це — безперечно — не перший. Але він вийнятково загрозливий. І як такий його слід потрактувати та витягнути висновки у всіх ділянках нашого життя.

Tim—L'Espresso

From OLD RUSSIAN ICONS... ...to NEW SOVIET ICONS

**„ЕКРАН” Читайте
Передплачуєте
Розповсюджуйте
В КОЖНУ УКРАЇНСЬКУ СІМ’Ю!**

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 57-58, ТРАВЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1971.

Archbishop Casaroli :
Scurrying to and fro
between the Communist
capitals.

4.←

А добре поінформований редактор «Осерваторе Романо», проф. Алесандріні заявив пресі, що предметом розмови було: становище католиків в ССР, особливо у Україні, атомове роззброєння, проект європейської конференції (що спеціально хоче Москва, щоб від справ Європи вилучити ЗСР щодо безпеки Європи), конфлікт на Близькому Сході і в'єтнамська війна.

Владика МСТИСЛАВ, Митрополит УАПЦ відповідає на провокацію

«Советська пресова агенція ТАСС подала 3. червня ц. р. до відома постанови Собору Російської Православної Церкви, що відбувається при кінці травня і на початку червня ц. р., в Загорську коло Москви. Серед них особливу увагу на себе звертають такі постанови:

а) Затвердження надання Московською Патріархією автокефалії православним Церквам у Польщі (1946), Чехословаччині (1951), Америці (1970) та автономії Православній Церкві в Японії;

б) Визнання уненаважнень унійних актів, довершених з Римо-Католицькою Церквою у Бересті (16 ст.) та в Угорщині (17 ст.) за — події «історичного значення»;

в) Доручення проводові Російської Православної Церкви змінити заходи, спрямовані на підпорядкування під організаційну зверхність Московської Патріархії відламу з Карловець» (Російська Зарубежна Церква) та Української Автокефальної Православної Церкви, що існує у вільному світі, як жива і діюча частина Української Автокефальної Православної Церкви в Україні, знищеної советським режимом у 1930-их роках.

Уважаю за свій обов'язок, як Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви, висловити гострий протест проти розривання Російської Православної Церкви у внутрішній справі інших православних Церков, включно з Вселенською Православною Патріархією в Царгороді, а в житті Української Автокефальної Православної Церкви, зокрема.

Уважаю, що постанова Московського Собору про замір підпорядкувати Українську Автокефальну Православну Церкву під зверхність

ВАСИЛЬ ЛІПКІВСЬКИЙ

Митрополит Київський і всієї України.

Metropolitan Vasil Lipkivsky (1921—1927)

Patriarch Atanagoras

Зустріч Архиєпископа Мстислава з Патріархом Атенагором

Під час своєї поїздки до Іstanbulу (Константинополя) в липні ц. р. Голова Консисторії і Архиєпископ Української Православної Церкви в Америці та Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви в Європі Владика Мстислав Скрипник мав 7-го липня зустріч та довшу розмову з Вселенським Патріархом Православної Церкви Атенагором Першим, та відбув з ним довшу розмову в його літній резиденції на острові Халкі, де міститься Духовна Академія Патріархії.

Головною базою розмови була справа повної автокефалії УПЦеркви на зразок Київської Митрополії зперед 1686-го року.

Посвячення Пам'ятника-Хреста в Бавнд Бруку

В неділю, 13 червня ц. р. в Бавнд Бруку, Н. Дж., на Українському Православному Цвинтарі, на якому вже чимало поховано колишніх вояків української армії з часів Визвольних Змагань за незалежність і державність України, відбулося посвячення Пам'ятника-Хреста поляглим за волю України. В урочистості взяли участь понад 800 громадян. Велику й зворушливу урочистість попередила соборна архієрейська відправа Святої Літургії в церкві — пам'ятнику, яка розпочалася в 10-й годині рано. Богослуження відправляли архиєпископ Мстислав і єпископ Марко, в сослуженні священиків. Після Богослуження відбувся похід до Пам'ятника - Хреста, високого

Високопреосвящений
Митрополит УАПЦ
МСТИСЛАВ СКРИПНИК

РІК ХІ. "ЕКРАН" Ч. 57-58, ТРАВЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1971.

МОСКВИ

Московської Патріархії являється:
1) частиною російських імперіалістичних плянів, спрямованих на підпорядкування Москві національних православних Церков неросійських народів,

2) нарою над мільйонами вірних Української Автокефальної Православної Церкви, які стали в обороні прав Української Церкви на незалежне життя і повну внутрішню самоуправу, а яких у жахливий спосіб знищив уряд СССР, при явній моральній допомозі Московської Патріархії. Серед тих жертв знайовся ввесь Духовний Провід Української Автокефальної Православної Церкви на чолі з Митрополитом всієї України бл. п. Василем Липківським.

Найбільш рішуче відкидаючи нехристиянські задуми Московської Патріархії, що перебуває в орбіті впливів і під повною контролю безбожницького комуністичного режиму, вважаю за свій обов'язок звернути на ці задуми увагу всього вільного світу, як на пляні, що має на меті порушити основне право людини і кожної нації на вільну і незалежну та тільки її притаманну організацію свого релігійного життя.

Водночас, звертаючись з палким зачіпом до всіх українців і, зокрема, до вірних Святої Української Автокефальної Православної Церкви і далі стояти на сторожі Богом дарованого українській нації права мати свою власну і ні від кого чужого незалежну Церкву.

З любов'ю у Христі,

† Мстислав, Архиєпископ,
Митрополит УАПЦеркви.

Червень, 10, 1971 року.
С. Бавнд Брук, Н. Дж., ЗСА.

A Significant Meeting

Archbishop Mstyslaw's month-long tour of the Ukrainian Orthodox communities in Europe, interrupted for but three days for what was a significant meeting with the Ecumenical Patriarch Athenagoras in Constantinople, was a timely effort at strengthening the internal life of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church in the free world. The subsequent visit to Canada by the Archbishop, who is now acting head of the Ukrainian Orthodox Church of the USA, and his meetings with the hierarchs of the Ukrainian Greek-Orthodox Church there, reflect on the one hand a widening search for closer ties among the various segments of the Ukrainian Orthodox community in the free world and, on the other, and urgent effort to thwart the overtly proclaimed designs of Moscow at the very substance of the Ukrainian Orthodox Church beyond the borders of Ukraine.

The efforts of Archbishop Mstyslaw and other hierarchs of the Ukrainian Orthodox Church, now observing the fiftieth anniversary of its revival, are of great importance as much for our own community on this side of the Iron Curtain as they are for our persecuted brethren in their native land. As in all other respects, our constructive actions here provide much needed sustenance for our people there.

Посвячення перевели Владики, після чого були покладені вінки та були виголошенні короткі промови представників організацій. На кінець урочистості відбулась дефіляда і відспівано національних гімнів.

на 30 стіп, перед яким положено плиту з могили Симона Петлюри в Парижі. Попереду несено хрест, потім американський і український прапори, прапори комбатанських і молодіжних організацій, за ним Владики, духовенство, представники організацій і громадянство.

Перед посвяченням Хреста Владика Мстислав виголосив слово

By Frank Starr

Mr. Starr is chief of The Tribune's Washington Bureau.

WASHINGTON — Alla Horska was murdered in unclear circumstances on Nov. 28, 1970, in the home of her father in law in the town of Vasylkiv, about 50 miles southwest of Kiev, the capital of the Ukraine.

The next day, the body of her father in law was found on the railroad tracks near the town of Fastov, about halfway between Kiev and Vasylkiv. His head had been cut off.

Alla Horska was well known in the Ukraine as an artist and civic activist.

How Story Reached West

Her story, unreported in the government controlled press, has reached the West in a copy of an underground journal published clandestinely in the Ukraine, under the title Ukrainsky Visnyk, or the Ukrainian Herald.

According to the Herald, Alla Oleksandrivna Horska, 41, was born in Kiev and graduated from the Kief Art Institute. In the early 1960s she became actively involved in the growing Ukrainian nationalist movement among the young intelligentsia in Kiev.

"She started using Ukrainian [instead of Russian] as her regular language, and in 1962 helped organize the well-known club of Creative Youth [disbanded in 1964]. She helped organize literary and art evenings, distribution of manuscript literature, and collection of mutual-aid funds," the Herald reported.

"In 1964, Alla Horska worked with three other artists, Lyudmyla Semykina, Panas Zalyvachka, and Halyna Sevruk, to create a stained glass window for the vestibule of Kiev University commemorating the 150th anniversary of the Ukrainian poet, Taras Shevchenko. The window depicted an angry Shevchenko embracing a woman symbolizing the Ukraine with one arm and with the other holding an upraised book. The composition included the words: 'I will glorify these petty, mute slaves and place the word on guard beside them.' The stained glass window was brutally destroyed and Alla Horska and Lyudmyla Semykina were expelled from the Ukrainian Artists' Union."

The Herald carried an excerpt from the record of the artists' union meeting at which they were expelled during which the chairman of the union's regional bureau and other members labeled the window "trash" and "ideologically harmful."

In August and September, 1965, large numbers of the intelligentsia were rounded up in the Ukraine, including several friends of Alla Horska. She was called by the KGB [secret police]

The High Cost of Dissent in the Soviet Union

Chicago Tribune, Sunday, August 22, 1971

Опанас Заливака, Алла Горська, Л. Семикіна. Тарас Шевченко.
Мозаїка, знищена в 1964 році.

to testify, refused, and subsequently wrote the KGB a letter protesting their methods and demanding correction of the investigation record.

Forced to Repeat Testimony

The letter recounted how the police read her testimony from her imprisoned friend, Yaroslav Hevrych, to the effect that she had given him a disapproved book to read. When she denied that, a confrontation with Hevrych was arranged.

"In an obviously forced manner and fighting against himself," Alla wrote the KGB, "Hevrych repeated his testimony, which I again denied. We were permitted to ask each other questions. Seeing that Hevrych looked very bad, I asked him about his health, but the investigating officer forbade him to answer. . . . I then asked Yaroslav Hevrych what forced him to give false testimony against me. He answered in exactly these words: 'In 105 days they will teach you to lie.' This phrase can have only one meaning. Hevrych admitted that some sort of psychological or physical pressure had been applied which forced him to give false testimony.

"In spite of my insistence, this phrase was not entered into the record of the confrontation, and Hevrych was forced to repeat the fabricated testimony," Alla's letter to the KGB said. "During the interrogation and after the confrontation, the investigation officers very correctly and politely insulted me and threatened me with imprisonment.

"Can people be thrown behind bars in our Soviet land where the constitution guarantees freedom of conscience, speech, print, assembly, etc., merely for reading a book, even if the book's ideology is alien to us?" her letter asked.

In November, 1967, she attended the trial in Lvov of a young Ukrainian journalist, Vyacheslav Chornovil, who was imprisoned for recording arrests of young Ukrainians who read illegal literature. She later wrote protests against that trial and, in 1968, joined a large number of Kiev residents who protested official violation of civil rights. Because she was one of three of those signers who refused to recant, she was again expelled from the artists' union to which she had been readmitted.

In 1970, another friend of hers, Valentyn Moroz, a young historian, was sentenced to 14 years of imprisonment and exile for a description of Soviet prison camps, entitled "Report from the Beria Reserve."

Alla was summoned again to testify against Moroz, whose position she had supported. She refused to testify and mocked the KGB investigating officer, Baranov, by calling him "Comrade Baran," which in Ukrainian means "sheep."

On Nov. 28 she was found dead in the cellar of her father in law's house. The Herald does not report on the manner of her death and offers no conclusion about the event, reporting instead that "at least three versions are currently circulating in the Ukrainian community

Трагічна смерть Алли Горської

Опанас Заливаха, Алла Горська, Л. Семікіна. Тарас Шевченко і Україна. Вітраж у Київському університеті, знищений у 1964 році.

The Ukrainian Herald is the least known of three regular underground journals published in the Soviet Union in manuscript form for the purpose of making known incidents of official violation of civic rights.

The other two, both published in Moscow and therefore usually made available to foreigners, are the three-year-old bimonthly Chronicle of Current Events, whose publishers are unknown but whose accuracy and reliability have been well established, and the more recent Social Problems, a collection of documents relating to the civic rights movement published in manuscript form by physicist Valery Chalidze, who defiantly puts his name and address on each issue.

The Herald, originated by Ukrainian dissidents, first appeared in January, 1970, followed by issues in May and October. The fourth issue, dated January, 1971, has recently reached the West.

Its editors describe their task solely as one of providing "objective information about hidden processes and phenomena in Ukrainian public life" but outside the jurisdiction of the censor.

"By nature of its content and task," the editors write, "it is entirely legal and constitutional. The Herald does not consider as anti-Soviet activity criticism of certain persons, organs, institutions, including the highest, for errors committed in resolving internal political problems and especially for violations of the democratic rights of individuals and the nation, but as a right guaranteed by the principles of Socialist democracy and the constitution."

among people who are familiar with the circumstances of this tragic event."

"Many feel it was done by the father in law, an old man whose wife died a year ago and who as a result became insane. Having regained sanity, he realized what he had done and committed suicide.

"However, there are also many people who consider this version unconvincing. They recall Alla's physical strength and the weakness of the nearly 70-year-old man. They draw attention to how cleverly and accurately the traces of the murder in the house were hidden: The body was dragged into the cellar, the traces of blood were carefully cleaned off and covered with rugs, the wooden shutters in the house were locked.

"Some are made suspicious by the behavior of the militia, who for a whole week could not identify the body of the man found on the tracks, altho some say the man's passport was in his pocket.

"When Alla's friends, N. Svitlychna and Yevhen Sverstyuk, worried by her long absence, came to Vasylkiv and demanded that the police open the house of old Zaretsky, the police agreed to do it extremely unwillingly, then checked the building very superficially and said they saw nothing suspicious. The porch cellar, where the body was found, was opened by the militia only on the insistence of N. Svitlychna. Some people believe the investigator who conducted the case was in contact with the KGB because he asked Sverstyuk, of whom he had never heard, how his articles had found their way abroad, and made such ironic comments as: 'How is it you couldn't protect your Alla?'

"The investigation quickly assumed an incriminatory bias against N. Svit-

lychna, Sverstyuk and Alla's husband, artist Victor Zaretsky, who was held by police for several days.

"Taking these facts into consideration and recalling the secret political murders of earlier times, some people think this might have been a political murder of a publicly active person to intimidate others.

"The third group rejects the possibility of a direct political murder in this day and age, but admits the possibility that a psychologically unstable old man may have been instigated to the act because of previous family misunderstandings," the Herald says.

Alla's funeral was scheduled for Friday, Dec. 4, and people gathered from several cities to attend when unexpectedly it was postponed to Monday, Dec. 7.

Prohibit Opening of Casket

"None of Alla's friends were allowed near the body; opening the casket was prohibited. Permission was refused to carry Alla's closed coffin into the house or even into the artist's studio," the Herald reported.

Altho the coffin was quickly transported to the suburban cemetery, from 150 to 200 people gathered there and prevented the artists' union official from quickly ending the ceremony after his own short speech. Several of her friends delivered poems and eulogies.

Elsewhere in the chronicles of the Herald are to be found what amounts to an epilog to Alla Horska's story.

For the eulogy he delivered at her funeral, Oleksander Serhiyenko, a drafting and art instructor at Kiev School No. 97, was fired. Poet Ivan Hel likewise received a reprimand at his job.

O PANAS I. ZALYVAKHA
Artist,
5 years at hard labor

O PANAS E. ZALYVAKHA, artist, born in Husynsi, Kharkiv region; graduate of Leningrad Art Institute; sentence: 5 years at hard labor for "agitation"; now in Camp 11, Yavas, where he is forbidden to paint.

Таємнича смерть Алли Горської

ЛІВІВ. — З України приходить чим раз більше матеріалів про таємницю смерть видатної української мисткини з Києва Алли Горської, яку 20 листопада 1970 р. знайшли мертвю у пивниці дому її свекра в місті Василькові біля Києва.

Алла Горська народилася 1929 року і належала до найактивніших українських громадських діячів та членів руху спротиву в Україні. Згідно з інформаціями, що їх подає нелегально видаваний в Україні „Український вісник“ — Алла Горська була одним з організаторів Клубу творчої молоді в 1960-их роках, де сходилися на дискусії представники української інтелігенції.

У 1964 році КГБ закрив цей Клуб. Тоді молоді і старші українські діячі культури і люди, що відважно й одверто виступали з критикою політики московлення почали сходитися в домі Алли Горської. Вона також брала участь в організації літературно-мистецьких вечорів, в розповіданні творів Василя Симоненка.

Зробила вітраж з постаттю Тараса Шевченка у вестиблі Київського університету. Мисткиня зобразила гнівного поета, що обороняє алегоричну постаття України.

Як відомо — Панаса Заливаха

засуджено на 5 літ ув'язнення, а Аллу Горську й Людмилу Семікіну виключено із Спілки Мистців України. На наказ КГБ вітраж у Київському університеті був знищений.

Наприкінці 1965 року Алла Горська відмовилась виступати як свідок у справі деяких обвинувачених під час судових розправ проти масово виарештуваних українських діячів. Вона також написала до прокурора УССР скаргу в справі порушення органами КГБ законності при веденні слідства. Там же вона заперечує право судити людей за гарантовані советською конституцією права на свободу слова і думки.

У 4-му томі випуску „Українського вісника“ подано ряд матеріалів про трагічну і невияснену смерть А. Горської у Василькові.

„АМЕРИКА“

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

Щоб належно оцінити значення вірша Володимира Сосюри „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“, треба тільки взяти до уваги, що пей вірш написано не в соєвідніх умовах єміграції, а в умовах жорстокої сталінської диктатури, своїм вістрям склерованої протягом десятиліть пасамперед проти України. Може саме тому пей вірш такий сильний, сильніший за будь-коли написані на еміграції.

Як відомо, пей вірш викликав піду бурю в сометській урядовій московській пресі, а резонанс від неї розійшовся по всьому світу. Ім'я Сосюри і зміст його „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“ походив по шальтах усієї світової преси.

Але не він є найголовнішим. Найголовнішим і найважливішим є те, що вірш „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“ як спираль національної пам'яті, пройшовся по всіх серіях і душах української молоді в тих колоніальних умовах, формуючи їх і мобілізуючи для боротьби.

Рекомендуючи вірш „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“ читачам, ми не хочемо повторювати біографії його автора. Біографію можна вчитити в усіх хрестоматіях. Ми хочемо сказати лише про те, що не пішеться в хрестоматіях, віле що конче мусить твердо пам'ятати вся українська еміграція, а особливо її діякі коля:

Вірш „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“ — це є яскравий документ про те, як думають там пірні сини українського народу на їх тоді, коли вони є „члени КП(б)У з 1917 року“. Оті, що холять не тільки „під КП(б)У й під комсомолом“, а навіть в самій КП(б)У й комсомолі (Сосюра член КП(б)У з юнацьких

років). В нашій боротьбі тут на еміграції відіграла роль підтримка про українські вільнові калди під замком Володимира Сосюри хай буде повчальним документом.

Знімаючи шапку перед потумяним підтримом, автором віршу „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“, я хотів би додати таке: відколи я знаю Сосюру особисто, він все був у конфлікті з окупантів і владою через свою полуум'єву любов до свого народу.

Іван БАГРЯНИЙ

J. Diefenbaker hopes that Prime Minister Trudeau will support the matter of opening the Canadian Consulate-General in Kyiv, the capital of Ukraine, to make it possible for Ukrainian Canadians to visit relatives in Ukraine.

At the same time Mr. Diefenbaker criticized the new Canadian census forms in which the question "are you a Canadian?" has been omitted, and in the reference to the "native language" English, French, German, Italian and others have been listed without mentioning Ukrainian by name. This in Mr. Diefenbaker's opinion is "a direct slap in the face for people of Ukrainian ancestry", who have "made a tremendous contribution to Canada's growth..." By passing over the Ukrainian language, Mr. Diefenbaker said, the present government of Canada wants to please the Soviet Union where the Ukrainian language is not recognized.

In connection with the USSR visit of Canadian Prime Minister P. E. Trudeau, the former Canadian Prime Minister John Diefenbaker said at a press conference held in Winnipeg on May 17, 1971 that Mr. Trudeau should impress upon the Russians the need for living up to the principles of the United Nations Charter which permit people like the Ukrainians, the Balts and others the right of self-determination.

As a point of information we shall add that the above-mentioned questionnaire mentions Ukrainians by name in question 15 dealing with ethnic origin and in question 17 dealing with the language most frequently used. In question 16 under religious denominations "Ukrainian Catholic" Church is listed, while "Greek Orthodox" is mentioned without the addition of "Ukrainian".

ДІФЕНБЕЙКЕР В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

ВІННІПЕГ. — Достойний Джон Діфенбейкер сказав, що федеральний уряд свідомо усунув позицію щодо української мови в цензусі Домініяльного Статистичного Б'юра до перепису населення в 1971 році, щоб приподобатися Москві.

Діфенбейкер — колишній консервативний прем'єр-міністр Канади, тепер член парламенту з Принц Алберт у Саскачевані, сказав, що викрислення української мови є прямим полічником для четвертої найбільшої національної (етнічної) групи в Канаді".

Він сказав під час пресової конференції, влаштованої у понеділок, 18 травня, спеціально для тієї справи на летищі, передбачаючи через Вінніпег, що українські референції (дані) в цензусі (статистичного б'юра), якщо говорити про мову, не є сприємливі для СССР, бо росіяни не признають українців". Скреслення української мови з канадського цензусу зроблене саме в час, коли Канада бажає покращати відносини з Росією, — говорив Діфенбейкер.

Канада має п'ять панівних мов уживаних пропорційно до населення, за словами Діфенбейкера. Най-

Pierre Elliott Trudeau.

більш поширені в користуванні англійська, далі — французька, німецька, українська, італійська. Люди (цих національностей) в попередніх формах цензусу мали запитання щодо своєї рідної мови. Там були позиції і про інші мови. Цього року немає тільки української мови в нормальному виказі п'ятьох, — він стверджив.

"Якщо уряд був би зупинився на німецькій мові, то це не було б аж так зле", говорив попередній лідер консерватів, "але, як виглядає, усунено, тільки українську мову. Українці дали величезний вклад у розвиток Канади . . . і це є прямим полічником людям українського роду", —

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 57-58, ТРАВЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1971. «ГОМІН УКРАЇНИ»

обурювався Діфенбейкер.

Нав'язуючи до теми про візиту прем'єр-міністра в СССР, Діфенбейкер сказав, що Трудо повинен під час своєї візити налягати на створення генерального консульства в Києві, і він сам порушував цю справу в Києві, щоб влегкіше відівдування канадським українцям своїх рідних у тій частині СССР, якою є Україна. І він ще додав, що прем'єр-міністер Трудо повинен вплинути на росіян, які визнають Хартію Об'єднаних Націй, щоб за її вимогами дозволити такому народові як українці й балтицькі народи на самовизначення.

Якщо питання про гобальну метушливість Трудо, то Діфенбейкер сказав, що "це маленький час, що його зуживає Трудо в Оттаві, робить його майже нездібним сприймати справи країни. В час, коли вирінають проблеми такі як безробіття, економічне положення й забурення ка надської молоді, Трудо знаходить багато вигіднішим подорожувати, аніж морочитися проблемами своєї країни.

На цій пресовій конференції були від української преси редактори "Нового Шляху" й "Українського Голосу" та д-р Каліба від Централі КУК, які, після

Київ. 21 травня 1971 року. Переїзд прем'єр-міністра Канади П. Е. Трудо в столиці України.

На фото: біля Київського університету імені Т. Г. Шевченка.

УКРАЇНЦІ В КИЄВІ ЕНТУЗІАСТИЧНО ВІТАЛИ ПРЕМ'ЄРА ТРУДО, ВІН ВІДПЛАТИВСЯ ПОРІВНЯННЯМ УКРАЇНИ ДО КВЕБЕКУ

The Pierre Elliott Trudeau Follies

By Nestor M. Rzepecki
Mr. Trudeau

said this:

"My position in the Soviet Union or in Canada is that anyone who breaks the law to assert his nationalism doesn't get too much sympathy from me. I didn't particularly feel like bringing up any cases which would have caused Mr. Brezhnev or Mr. Kosygin to say: 'Well you know, why did you put in jail certain FLQ leaders? After all, they think they are only fighting for the independence of Quebec. Our people say they are fighting for the independence of the Ukraine. Why should you put your revolutionaries in jail, and we shouldn't put ours?'"

Well, Mr. Trudeau certainly has a lot to learn. To compare Ukrainian nationalists to the FLQ bespeaks an astounding degree of ignorance on the Prime Minister's part. As the editorial in Toronto's Globe and Mail put it "There is no comparison."

Are we to understand that Mr. Trudeau equates terrorism with intellectual dissent? Does he see vandalism, destruction of public property and murder, as essentially the

→ 12

офіційної частини мали ще ширу розмову з нашим визначним приятелем.

Місцева англомовна преса, радіо і телевізія основно інформували про порушені справи Дост. Діфенбейкером, зокрема заторкнені ним українські справи.

Decries Plight Of Women in Soviet Utopia

A Ukrainian sociologist took on the "new left" segment of the women's liberation movement last night by painting a sorry picture of the conditions under which women live in the Soviet Union since the rise of Communism.

Valentina Kalynuk, here since 1959, quoted a letter from a friend still in Russia: "The revolution freed us so that we can work harder than the men."

Mrs. Kalynuk was speaking at a symposium on the topic "Women in Soviet Bondage" held at the Hotel Commodore and sponsored by the Americans to Free Captive Nations. Joining her as a featured speaker was Dr. Manuel Varona, a prime minister of Cuba before the Castro era.

New York

No Women in Top Posts

The symposium was held to counter the conferences on the "liberated Soviet woman" which are conducted annually on March 8 in Communist countries to celebrate the first "official" emancipation of Russian women in 1921.

Mrs. Kalynuk was quick to point out that there are no women in the highest positions of Soviet government, that is to say on the executive committee of the Communist Party or the secretariat.

In addition, she said, 90% of the truck drivers and construction workers are women, while the men stand around and supervise them."

Varona and Mrs. Kalynuk both stated that much of the modern trend toward "free love" is in reality Communist inspired and contributes to a breakdown in authority in free world nations which is what the Communists want in their scheme of conquest.

Нація над класами!

СПІЛКА ВІЗВОЛЕНИЯ УКРАЇНИ

Держава над партіями!

ASSOCIATION FOR THE LIBERATION OF UKRAINE

Президія присутні на Симпозіумі про „Рабське становище жінки в ССР”, який відбувся з рамени організації Американці за Визволення Поневолених Націй і Спілки Визволення України 20-го березня 1971 року в готелі „Коммодор” в Нью-Йорку. РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 57-58, ТРАВЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1971.

Д-р Валентина Калинук, президент АВПН, читає доповідь на Симпозіумі про „Рабське становище жінки в ССР”, що відбувся в Нью-Йорку в готелі „Коммодор”, 20-го березня 1971 року.

400 осіб на міжнародному симпозіумі „Жінка в ССР”

Нью Йорк. — У суботу 20 березня, у великий залі готелю „Коммодор”, заходами Українського Відділу організації „Американці за визволення Поневолених Націй”, АВПН, і в співпраці з Ньюйоркським Осередком Спілки Визволення України, відбувся міжнародний симпозіум на тему „Рабське становище жінки в ССР”. Головну доповідь, сповнену важливих фактів і цифрових даних, прочитала д-р Валентина Калинук, президент АВПН, яка захищила на цю ж тему докторат. Попечена президія складалася з представників 16 національностей, між якими був присутній п-і асистент АБН-ГАБНА п. Чат з Андеанським, котрий в короткому слові обіцяв співпрацю між організаціями для спільноти боротьби проти російського імперіалізму - комунізму. В президії були також і промовляли, викриваючи поневолення, економічну убогість та фактичне безправ'я жінки в Советському Союзі: д-р Емануель А. Варона, кол. прем'єр вільної Куби, тепер президент Організації Кубинських Революційних Демократів, який говорив еспанською мовою, представниця амбасадора Домініканської Республіки Квісквеї де Альба п-і Анджела Міллар, директор Відділу Національних Спільнот при Республіканській партії Ласло Паштор, який сказав, що „в ССР не мають людських прав ні жінки, ні чоловіки” і що цю правду треба всіляка доносити до американських громадян. Кол. прем'єр Куби в своїй промові висловив побажання, щоб українські і кубинські жінки співпрацю-

вали в ім'я перемоги правди над комунізмом". Промовляли ще кілька осіб з різних товариств і організацій, симпозіумом керував кн. Ченкеллі — заступник президента АВПН. У "Sunday News" з 21 березня була позитивна вістка про симпозіум. У другій частині вечора присутні щиро оплескували міжнародну мистецьку програму. Виступали Ансамбл молодих виконавців народних танків з Республіки Колумбії в екзотичних народних ношах та з власною оркестрою, відомі українські солістки — колоратурне сопрано Валентина Жила Наливайко і ліричне сопрано Тамара Лихолай, які на домагання залі виступили також із дуетом — народною піснею „Ой пі-

ду я до млина”, фортепіанний супровід д-ра Ігоря Соневицького. На закінчення цього мистецького перегуку між Україною і Південною Америкою, з успіхом виступила група української молоді в народній ноші — танцюристи під керівництвом п-і Гендзи, в супроводі д-ра І. Соневицького — фортепіан, та Франка Матюка — мандоліна. Один із танків, „Верховина”, супроводжувала співом п-і Валентина Жила-Наливайко. Танцювальна Група після „В'язанки” виконала на закінченні „Гопак”.

Під час проведення Симпозіуму в залі були та брали інтерв'ю і робили здіймання представники телевізії, щоденника "Daily News" та "Sunday News", представники еспанських щоденників газет у Нью Йорку і представник „Свободи”.

Помер великий приятель України

Зі Стокгольму наспіла вістка, що там 22 серпня 1971 р. помер на 82-му році життя бл. п. професор д-р Біргер Нерман, відомий у світі шведський археолог і дуже активний борець за свободу поневолених Росією народів.

Народжений у Швеції 6. X. 1888 р., був професором університету в Упсалі (Швеція) і в Тарту (Еstonія), директором Національного Історичного Музею в Стокгольмі і ін., та членом багатьох міжнародних наукових установ. Залишив понад 300 наукових праць, головно з ділянки археології.

Крім наукової праці, проф. Нерман впродовж цілого свого життя проявляв велику активність у політичному житті як речник свободи для всіх поневолених народів. Як голова Балтицького Комітету, а від 1959 року голова Шведської Ради Свободи і почесний голова Шведського відділу Світової Антикомуністичної Ліги (ВАКЛ), був у тісному контакті з АБН і широко співпрацював з головою АБН Яр. Стецьком та брав участь у численних міжнародних антикомуністичних конференціях в Європі, ЗСА, Канаді і Азії. Між ін., в квітні 1965 року проф. Нерман був у Канаді і відвідав Головну Управу АБН та редакцію «Гомону України»; при тій нагоді йому вручено від ГУ АБН монументальну працю д-ра Яр. Пастернака «Археологія України».

Проф. Нерман був головою т. зв. Червневого Комітету, який спільно з АБН-ом організував славну

акцію проти Хрущова, яка розголосила українське ім'я по цілому світі і примусила Хрущова нападати на організатора акції Ярослава Стецька, який у пляні цілої акції склав вінок на саркофазі союзника Гетьмана І. Мазепи, Карла XII, виголосивши відповідне слово з цього приводу. Проф. Нерман був тією особою з шведської сторони, яка

бл. п. проф. д-р Біргер Нерман

усіми зусиллями підтримувала нашу акцію в Швеції. Це відійшов від нас великий приятель України. Він був одним з найбільших археологів — не лише Швеції, при тому особистий приятель короля. Він теж інтервенював за дозволом королівської родини складати вінок на саркофазі короля Карла XII. Українці збережуть у своїй пам'яті і вдячності ім'я цього щирого друга нашої Батьківщини!

Похорон Покійного відбувся у Стокгольмі 30 серпня 1971.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

FERNANDO E. MARCOS

Папа відкінув прохання створити Патріярхат УНЦ

Як довідуємося з компетентних офіційних церковних кіл, папа Павло VI, листом із 7-го липня 1971 р. до Верховного Архієпископа Йосифа VII відкінув прохання Українського Єпископату й вірних про створення Українського Католицького Патріярхату.

У справі згаданих у листі папи Павла VI канонічних перешкод дає роз'яснення митрополит Максим у своїй статті «Необхідність створення патріярхату». («Гомін України» — ч. 36-37, 1971).

На наш погляд, фактичною причиною є теперішня ватиканська примирлива політика супроти Москви й московського патріярхату, частково з'ясована в італійському журналі «Іль Бор'єзе».

Відкінення папою прохання створити Український католицький патріярхат викликає особливий неспокій про дальну долю УКЦеркви, але віримо, що всі, кому справді дорога справа Української Католицької Церкви й українського народу, докладуть усіх зусиль, щоб під проводом Верховного Архієпископа Кир Йосифа далі змагатися за помісництво УКЦеркви і завершення її патріярхатом на чолі з Верховним Архієпископом Йосифом VII.

300 young Japanese went on a hunger strike in Tokyo to protest against the admission of Red China to the U.N.

SVOBODA

WACL Meets in Manila

MANILA, Philippines. — Yaroslav Stetzko, president of the Anti-Bolshevik Bloc of Nations, his wife Slava, UCCA president Lev E. Dobriansky, M. Tkachuk, and R. Zachariak were among delegates from 83 countries of the world taking part in the fifth World Anti-Communist League Conference, held in Manila, the Philippines, July 21-25.

Mr. Stetzko was re-elected to the WACL's presidium and was among several leaders of the world anti-Communist movement to be honored by both the League and the Philippine government. He and Dr. Dobriansky were received in an audience by President Marcos of the Philippines. The two Ukrainian leaders after discussing with the Pre-

sident specific actions to thwart the spreading threat of Communist aggression, presented him with several books on Ukraine.

Mrs. Stetzko was one of several speakers addressing a freedom rally of 100,000 people at the Manila stadium. The Ukrainian delegates were widely quoted in local newspapers and appeared in interviews on local radio and television.

Messrs. Tkachuk and Zachariak were elected to the presidium of the World Anti-Communist Youth League.

Philippine Senator Jose J. Rey was elected president of WACL which also adopted a series of resolutions, including a warning against "friendship" with Red China.

Delegates of the 5th WACL Conference at the Mass Rally in Manila. Seated in the front row is Mrs. Slava Stetzko.

Київ. — „Радянська Україна” з 8-го червня подала репортажі під наг. „Харків: так гартувалися крила”, і „Одеса: колиска героя”, в яких розповідається, що найновіший совєтський космонавт Георгій Тимофійович Добровольський — родом українець, походить із старого передмістя Одеси Близькі і Млини, його мати живе тепер у Одесі — її переселено півтора роки тому в країні новий Південно-Західний масив. Керівник-інструктор Харківського вищого військового авіаційного училища полковник Л. Бобейко виховував майбутнього космонавта Добровольського, який був перед тим летуном-випробувачем: „Дали йому вини-

щувач „Лавочкін-9”. Протягом короткого часу так опанував польотом, що навіть дехто з інструкторів здивувався». Полк. Бобейко розповів, що з Харківського училища, яке мало раніше називали Чугуївським, „на космічні траси вийшли льотчики-космонавти О. Леонов, А. Філіппченко. Олексій Леонов був першою людиною в світі, яка здійснила вихід у відкритий космос”. Він же розповів, що третього космонавта, Г. Добровольського, „готували до польоту сотні і сотні людей”. Г. Добровольський з керівником совєтського космічного корабля „Союз-11”, який перебував тепер у космосі.

Fri., Aug. 27, 1971

Astro-admiral

Astronaut Alan B. Shepard Jr., the first U.S. man in space, radiates pleasure as he shows off his new shoulder boards in Washington Thursday. Shepard, who was a Navy captain when he walked on the moon during the Apollo 14 mission—one of his later flights—was promoted to rear admiral. He is the only one of seven original Mercury program astronauts remaining on flight status. (UPI)

CHICAGO SUN-TIMES,

Spectacular Exploration

The lunar mission of Appolo 15, which marked America's fourth landing on the moon, was as spectacular in its searching exploration as it was fruitful in terms of pure scientific findings. By far the most extensive in the Apollo series of landings, it has generated an understandable joy among this country's scientists in anticipation of the astronauts' haul of lunar rock and soil samples which will provide new clues to the study of this and other planets' origins.

But even for the layman, the mission offered unprecedented thrills that had millions glued to television sets, watching hour-long transmissions of Scott's and Irvin's exploits on the moon, their ride in the battery-powered buggy, and finally the Falcon's blast-off — shown live for the first time — from the moon. Unquestionably, the astronauts' enthusiasm, ability and skills, coupled with courage and that keen sense of curiosity that only pioneering scientists possess, carried over to us earthlings across the vast void of space.

In more ways than one the Endeavour justified its appellation: it was a truly working mission for Scott Irwin and Worden. The manner in which they performed their duties is a shining example for all of us on this planet as it is a profound testimony to man's faith in himself and in his destiny.

БЮЛЕТЕНЬ

УКРАЇНСЬКОГО
ПУБЛІЧНО-НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ

BULLETIN of Ukrainian Research and Information Institute

Prof. Olexa-Myron Bilaniuk of the control desk of an accelerator.

Проф. Олекса Біланюк
при ядерних досвідах

Editor of LIFE
Rockefeller Center
New York, New York 10020

Dear Sir,

I would appreciate very much if you would publish the enclosed short letter on Yurii Kondratyuk in the next issue of LIFE. Most Ukrainians are very sensitive about anything or anyone Ukrainian being labeled as Russian. By printing the enclosed letter you will show that your mistake was unintentional. By publishing the letter you will not offend any Russians, because Kondratyuk is Ukrainian according to official Soviet publications. At the same time you will dispel apprehensions (quite widespread among Ukrainians in the US) that it is your policy to suppress or distort news about non-Russian nationalities of the Soviet Union.

Mr. Nevil Bell Grosvenor, Editor
National Geographic Magazine
16th and M Street N. W.
Washington 6, D. C.

Dear Mr. Grosvenor:

Being an avid and admiring reader of your wonderful magazine, it was a shock for me to discover a flagrant misstatement in your caption describing the flag of the Ukrainian S. S. R. (Nat'l. Geogr., 120, 1961, 344).

While the Ukraine constitutes part of the Soviet Union, it is *not* part of Russia. Rusia (or the Russian S. F. S. R.) is the

Т. Добровольський

9

same act as writing a letter of protest? Does he feel that a lunatic fringe, fighting insanely for "rights" that are not desired by the majority of the people in their province, is the same as a nation which has been fighting to regain its independence for half a century?

One would certainly hope not. The differences are num-

erous and self evident. And if the Prime Minister can equate Ukrainian nationalists with the FLQ, then he is not only sadly lacking in knowledge. He is also lacking in compassion.

Perhaps it's time that Pierre Elliot Trudeau, Canada's philosopher prince, went back to school.

TRUDEAU

Assistant Professor of Physics

Юрій Кондратюк
Jurij Kondratyuk

largest constituent republic of the U.S. S.R., but she does *not* encompass the Ukraine within her borders.

To use the terms "Russia" and "Soviet Union" synonymously is a great injustice to all non-Russian republics of the U.S. S. R., reduced though they may be, in effect, to the status of Russian colonies. The use of the above term as synonyms appears to endorse this modern form of Russian imperialism.

Sincerely yours,
O. M. Bilaniuk, Ph. D.
Assistant Professor of Physics

The Editor of TIME
Time and Life Building
Rockefeller Center
New York 20, New York

УКРАЇНА ЖИВЕ

Sir:
Your tribute to Archipenko is both touching and timely. Only your geography is mixed up. Kiev is not a Russian but Ukrainian city. Contrary to the impression which you have created, Archipenko is not of Russian but of Ukrainian descent.

Sincerely yours,
O. Bilaniuk
Rochester, New York

WILSON (1913-21)

Архипенко "руссій" чи українець?

В зв'язку з виставою Ол. Архипенка в Торонті ціка во буде познайомитися з недавнім випадком, що трапився в Новій Зеландії. Отож перебуваючи там проф. Яр. Рудницький від відав низку університетів, бібліотек, музеїв і мистецьких галерій в розшуках за українкою. В Мистецькій Галерії Окланду, Нова Зеландія, він мав довшу дискусію й опісля написав листа до її Дирекції в спріві фальшивого підпису на скульптурах Олександра Архипенка "Russian". Листом з дня 26 січня ц.р. директор галерії д-р С. С. Доккінг повідомив проф. Рудницького, що написи на Архипенкових різьбах будуть справлені й його національна принадлежність буде подана як "українська". Ось відпис листа:

Thank you for your letter of 17 December with its reminder that the labels attached to the Archipenko bronzes in the Auckland City Art Gallery's collection, should describe the sculptor as a "Ukrainian" and not as being a "Russian" artist. This correction has been attended to.

With good wishes and thanks,

Yours sincerely
C.C. Docking,
Director

26 January 1971

БОРТЬСЯ

Д-р І. Новосівський доповідав в НТШ про ставлення през. Вільсона до України

Історична Комісія НТШ і Т-во Правників-Українців в ЗСА влаштували в домі НТШ в Нью-Йорку 10 жовтня 1970 р. чергову наукову конференцію, які відкрив д-р Б. Дзерович. З черги д-р І. Новосівський виголосив доповідь на тему „Українська національна революція і наставлення до неї Вільсона“. На канві подій, що проходили в рр. 1918-19 в Україні, прелегент описав роль през. Вудро Вільсона, як одного з членів Ради Чотирьох, його клич самоозначення народів та його 14 точок світового миру. В мирівих переговорах Вільсон обстоював збереження інтегральності Росії і був негативно наставлений до українського питання і виділення України як суверенної держави. В дальнішому передбігу мирових переговорів Найвища Рада мирової конференції в Парижі стала 26 березня 1919 р. на неподільності Радії, вважаючи українське пі-

тання внутрішньою її справою. Дня 25 червня того ж року Найвища Рада уповажила Польщу зайняти Східну Галичину і вжити до цього армію Галлера.

To the Editor of Time Magazine
Time and Life Building
Rockefeller Center
New York, N.Y. 10020

Sir:

I refer to the article "Khrushchev: Alerting the Apocalypse", in your December 21, 1970, issue.

The article states that Khrushchev is "the earthy, peasant-born Ukrainian, who rose to become a world statesman".

This statement is false and misleading. Although, Khrushchev ruled the Ukraine as a First Secretary of the Communist Party of Ukraine and later as a Premier, he was born in small village of Kalinovka, District Kursk, in the Russian Republic, of Russian parentage.

It is well known that Khrushchev declared himself on several occasions to be a Russian.

The casual observer and reader is thus presented with a natural and innocent association of Mr. Khrushchev with Ukraine and its people, and is led to believe in his naivety that all Ukrainians are proud of this man.

I would like to present here another aspect of Mr. Khrushchev's association with the Ukraine. In 1928 - 29 he and his cohorts directed the drive toward collectivisation, an campaign which after it had been forcefully carried through, terminated in a famine. The death of six and half million Ukrainians in this famine is attested to by historical documents in the US Library of Congress; Mr. Churchill quotes in his memoirs Stalin saying that ten million people perished in this disaster.

So, let the observer and reader be enlightened: Ukrainians do not claim proudly Mr. Khrushchev on either side of the Iron Curtain.

Sincerely yours,

Dr. Roman Baranowskyj

President

of Ukrainian American Association

Washington, D.C.

Д-Р ЯР. РУДНИЦЬКИЙ
ЧЛЕКОМ КОРОЛІВСЬКОЇ
КОМІСІЇ КАНДИ

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 57-58, ТРАВЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1971.

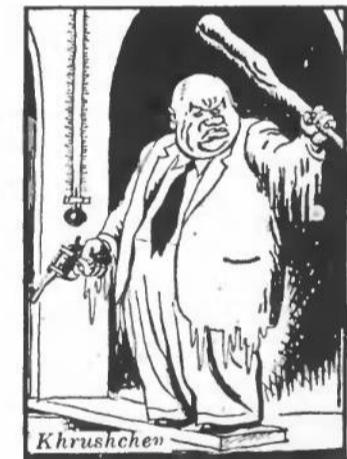
Stepan Bandera
(b. 1. 1. 1909, d. 15. 10. 1959)

Letter to the Editor of TIME
Time and Life Building
Rockefeller Center
New York 20, New York
Sir:

Your description (Time, Dec. 1, 1961, p. 30) of the Moscow engineered assassination of Ukrainian Nationalist Leader Stefan Bandera is appreciated, but his imprisonment by the Nazis (see Encyclopaedia Britannica, 1961 Edition, Vol. 22, p. 667d) and the three year ordeal (June 1941 — December 1944) in Nazi prisons and concentration camps (Spandau, Oranienburg, Sachsenhausen) can hardly be called "fighting along the Nazis."

O. Bilaniuk
Assistant Professor
University of Rochester

І ПЕРЕМОЖЕ!

Illingworth—London Daily Mail

Dear Dr. Baranowskyj:

We know that Nikita Khrushchev was born in Kursk, but he was educated in the Ukraine and as a youth was a worker in the Donets Coal Basin and came up in the Communist Party ranks through service in the Ukraine. For that reason we described him as a Ukrainian, but we agree that this is not, strictly speaking, precise. We fully understand why Ukrainians and Americans of Ukrainian origin prefer not to be associated with him in this way, and we thank you for your letter, which the editors read with care and interest.

Sincerely,
Isabel Kouri
Time, the weekly Magazine

Churchill

Пластова

„ЗАКАРПАТСЬКИМ ПЛАСТУНАМ”
В АЛЬБОМ

З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ ІХ ПЛАСТУ

Я називаю Вас „закарпатськими пластунами” бо так, за традицією, називасмо вас, коли співасмо „Ващ” гімн, який став нашим спільним гімном.

Чи пригадуєте, як „Ви” і „ми”, галицькі пластуни стояли напроти себе, одні на Говерлі а інші на іншому верху Чорногори, і подавали собі знаками Морзе: „Цаслива Вам дорога”, „До побачення за рік”, „Скоб! Скоб!”? — Це ми розходилися після зустрічі на найвищому шпилі наших Карпат, 2058 метрів над поземом моря. Ви і ми довго ще жили враженнями тієї зустрічі, як жили попередніми і сподіваннями майбутніми.

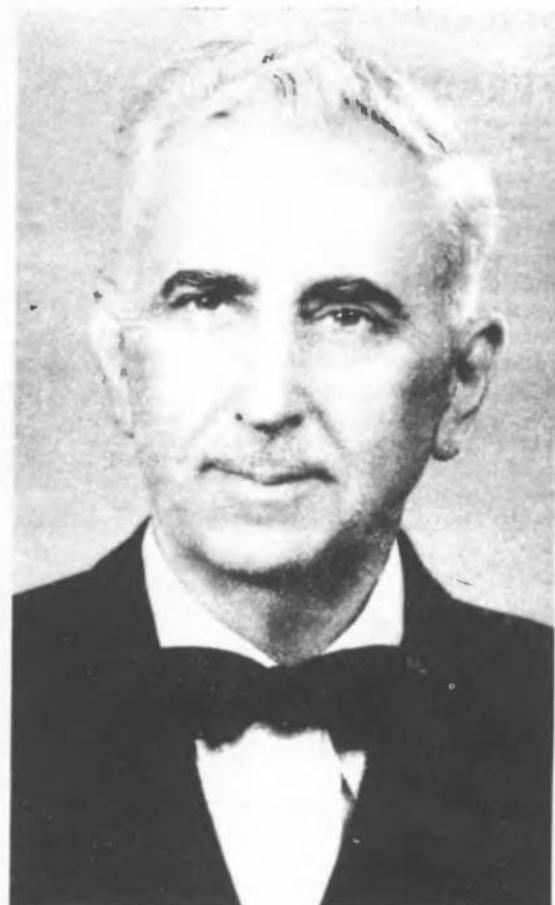
Ми були для Вас старшими братами - пластунами, з самого серця пластового руху: Ви ж були для нас зважди тією частиною нас, що жила й пластувала у вільному світі, що горіла молодістю і надією, якої так мало було в нас, під Польщею.

Були між Вами наперед „справжні чи”, що з діда-праді ді жили на Закарпатті, що народилися десь над Тисою чи Ужом, може в Рахові, Бичкові, Ужгороді, чи Мукачеві, а, може, в якому бідному селі або в курній хатині серед гірського лісу. Ети говорили м'якою, для нашого галицького вуха, мовою, але в Вас була твердість молодого народу, що поєдановив піднятися в гору.

Пригадуєте, пригадуєш, мін приятелю Громе, як говорили ми про події в нашему громадському житті: у Вас було все „перше в історії” — перші студентські збори, перше українське віче, перша театральна група, перші прости, домагання... I всюди були присені Ви, наші пластуни, і всюди було трохи важливу наших з Вами зустрічей.

І були з Вами на тих зустрічах і ті наші пластуни, що мусіли покинутти свою землю, тікаючи від польської тюрми — між ними ось Михайло Кудеяр, або Гена Кульчицький, обидва тепер у Дітройті. Їм приносили мігостки з рідних сторін і з ними летіли вони туди тужнimi думками. А часом ще й переносили ми від них нелегальну політичну літературу у наших наплечниках.

І ще були у Ваших рядах юнаки і юначки, що іх батьки колись важливу роль грали в будуванні нашої державності, між ними багато імен історичної величини, і за це мусіли покидати рідні землі. Вони жили десь у

Проф. Леонід Бачинський.

Празі. Подсбрдах, але їхні діти кожне літо перебували у Вас і з Вами. Вони теж зустрічалися з нами, і ми були для них живими свідками просто з рідних земель їх батьків. I на один день, десь на якомусь верху нашої Чорногори чи узліх диких Горганів відживала при пластовій ватрі молоді наша українська соборність.

Чи пригадуєте ваші табори, в Лугах б. Сваляви, де ми теж бували вашими гос-

20-ліття Пластової Станиці в Бофало

Минулого року багато Пл. Станиць на терені ЗСА відзначили вже 20-ліття свого існування. До них належить і П. Станиця в Бофало.

Наш ювілей відзначили ми в неділю, 6 грудня 1970 року.

З нагоди 20-ліття видано збірник-історію Пл. Станиці й її частин, щоб утривалити працю й прізвища тих, які працювали в Станиці в часі її 20-літнього існування.

пл. сен. О. Бережницький

Посвячення прапора 2-го Самостійного Гуртка УПЮ-ок, 1957. Стоять відліва: проф. Т. Тисовський, проф. С. Левицький, мгр Кришталович, проф. Ол. Бережницький.

Ватра

ч? I знаю, що чимало з Вас, так як із нас, розбриюється по світі. Чи пригадуєте їх усіх? Чи пригадуєте того, що був душою Пласти та Закарпатті в ранні роки? Ін був у вас „Прижмурене Око”; він організував учив писав... і за те його прогали з країни. Він тепер ішов сеніор - сеніорів, Леонід (Ліон) Бачинський, живе в Клівленді, завжди віддавав нашій організації, а Історій Музей — його щитина.

Минули роки й десятиліття, перейшли над нами „бури і негоди”. Але ніщо не затерло споминів про нашу зустріч з Вами, пластунами Срібної Землі. Bo були це не принаїдні перехрещування я наших стежок. Це були хвилини нашого з Вами спільного молодого життя, спільного пластування, спільного мріяння, і змагання, спільного формування нашого українського світогляду. Я знаю, що де не були б Ви, серед яких обставин не плило б Ваше життя, спомин про наші зустрічі мусить бути з Вами. Так, як він наявжди з нами.

Ваш „Вітер”. пл. сен.
Юрій Старосольський

СВОБОДА,

Гетьман Павло Скоропадський
Hetman Pavlo Skoropadskyj

АКТ ПРО ЗМІНИ В УПРАВЛІННІ

ГЕТЬМАНСЬКИМ РУХОМ

Користаючи з прав, наданих Нормами про Спадковість Гетьманської Влади і Гетьманської Булави в Династичному Роді Скоропадських, з Божого благословення, я змінюю існуючий стан в такий спосіб:

Контролю за відповідністю постанов і ухвал з Програмовими засадами Гетьманського Руху і безпосереднє Верховне Керівництво Гетьманським Рухом, досі здійснюване Старшим у Династичному Роді Скоропадських, як Верховним Керманичем Гетьманського Руху, покладаю на Найвищу Колегію Гетьманського Руху, зложену з п'ятьох осіб із чільних представників Центральних Органів, а саме:

1) Голови Президії Ради ГРуху — Голова Найвищої Колегії,

2) Заступника Голови Президії Ради ГРуху — Секретар Найвищої Колегії,

3) Голови Управи Гетьманського Руху — Член Найвищої Колегії,

4) Заступника Голови Управи — Член Найвищої Колегії,

5) Предсідника Вищого Суду ГРуху — Член Найвищої Колегії.

Таким чином від дня оприлюднення цього Акту обов'язки Верховного Керманича по управлінню Гетьманським Рухом переходять до компетенції Найвищої Колегії Гетьманського Руху, включно з репрезентацією Гетьманського Руху в Українстві.

Усе ділове листування — так зовнішнього, як і внутрішнього характеру — що досі спрямовувалось на адресу мою, як до Верховного Керманича ГРуху, від нині має спрямовуватись на адресу Найвищої Колегії Гетьманського Руху.

Старший у Династичному Роді Скоропадських у всякий час може змінити або повністю відкликати цей Акт про зміни в Управлінні ГРухом і перейняти знову Верховне Керівництво в повному обсязі.

Найвищій Колегії доручаю перевести відповідні зміни Статутової Схеми Управління Гетьманським Рухом і Регляменту за моїми вказівками, що подаються окремим Наказом.

Оприлюднення цього Акту покладаю на Найвищу Колегію ГРуху.

Дано 23 липня Р. Б. 1971.
Оберстдорф, Німеччина

(—) Списавета Кужім-
Скоропадська

Верховний Керманич
Гетьманського Руху

Гетьман Гетьманського

ГЕТЬМАНИЧ
ДАНИЛО СКОРОПАДСЬКИЙ

ЧИ ВИ ВЖЕ Є ПЕРЕД
ПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ“?

Гетьманівна Слісавета

до води і потонуло.

Ми поручаємо всім, що знайшлися в цьому, майже безвідінному, самовбивчому становищі, що його ми самі створили, ще раз прочитати і плюдомати твори Шевченка, Франка і Л. Українки та уважно простежувати вірш В. Сосюри „Любіть Україну”, що його містично у двох мовах і коментар до нього, написаний Іваном Багряним. Також просимо прочитати слово Малишка, яким він вітав у Києві нашого земляка астронавта Павла Поповича, житець Али Гоголької. Чутники і інших бояців, що склали своє життя на жертви Батківщини, або караються в таборах примусової праці чи в домах боскевільних.

Стосуючи в нашему житті заповіти Шевченка, Франка, Лесі Українки та ідею вірша В. Сосюри „Любіть Україну”, вони може стиснути нашим сумлінням і може забарикадують доступ „Івана Рило” до наших сердеч. Можливо, вони відкриють двері для свіжого поєтря в наші домашні вогнища, в наші організації та в наші церкви. А тоді прийде опам'ятання і життя наше, начово разцвіте прекрасним цвітом, запах якого понесеться і у нашу поневолену Україну та додаватиме нашему народові силу і охоту та завзяття до дальшої боротьби для повної перемоги над ворогами.

Шановні і дорогі Батьки, Вихованки, Учені і Отці Духовні! Запізнайте всю

українську молодь і дітвому зі змістом вірша В. Сосюри „Любіть Україну”. А тим що вже стратили знання української мови, дайте до вивчення англомовні тексти і поясніть їх. Допільнуйте, щоб цей вірш виучила вся українська дітюра і молоть напам'ять і рецитувала його у збірних виступах всіх шкіл і молодечих та студентських організаціях і на спільніх конкурсах. Дайте до рук молоді зброю: українське друковане слово та навчити її нею володіти.

З уваги на повище сказане, думаємо задержати нашу рубрику Леся Мартовича, яка найкраще емсвітлюватиме наші голоси та нашої преси про діяльність „Іванів рил” серед українського народу тут і на Батьківщині.

Щоб широкий загал нашого громадянства запізнався зі змістом оповідання Леся Мартовича під заг. „Іван Рило” і, як слід зображенням ідею цієї нашої вітровід, просимо заглянути в останнє число „Екрану” (55-56) за місяці січень-квітень 1971.

З того числа „Екрану”, призначеної Лесі Українці для вітання 100 річчя з дня її народження, окрашеного величним портретом поетеси на його чоловіків стірні, залишилося, на жаль, нерозпроданих більш як 1.500 примірників.

Виходячи з повище сказаного, здається і тут „Іван Рило” впливає на багатьох громадян і робить їх байдужими до читання навіть ілюстрованого журналу.

Викладач чужих мов в американському Університеті Північного Колорадо та співредактор українського тижневника «Вільний Світ» п. Іван ОВЕЧКО завершив цього літа свої докторські студії в Українському Вільному Університеті в Мюнхені (Німеччина) і був промований 19-го серпня 1971 р. на Доктора Філософії зі славістики.

Темою докторської дисертації п. І. Овечка була праця: «Чехов і Україна. Походження А. П. Чехова, його зв'язки з Україною та українські елементи в житті і творчості письменника», яку визнано за дуже добру. 12 липня 1971 р. п. Овечко склав Великий Ригороз з історії української літератури і культури з дуже доброю оцінкою, а 10-го серпня 1971 р. склав з визначною оцінкою Малий Ригороз з історії філософії, написавши також семінарійну працю на тему: «Філософія праці в різних народів, їх філософів і мислителів». Акт промоції І. Овечка на Доктора Філософії виконали: Ректор УВУ проф. д-р В. Янів, Декан Філ. Ф-ту проф. д-р Н. Полонська-Василенко і Продекан Філ. Ф-ту проф. д-р О. Кульчицький.

Викладаючи четвергий рік в американській високої школі та співредагуючи сьомий рік український тижневик, Іван Овечко співпрацював перед тим у багатьох українських газетах і журналах, дописував також до бразилійських пресових органів на світовій українські теми, видрукувавши протягом останніх 25-ти років на чужині понад 1000 статей, репортажів, поезій, оповідань, рецензій і т. п., деякі з них вийшли окремими книжками: «Ти був чужий» (Сан Пауло, Бразилія), декламатор «Не плач, Україно!», дві збірки вибраних статей, а в 1970 році збірка вибраних творів п. н. «Вибране», що вийшла заходами групи прихильників творчості автора в його 50-літті.

Промоція п. Івана Овечка на Доктора Філософії УВУ відбулася в Ювілейний Рік Українського Вільному Університету в Мюнхені, що був заснований 1921 року в Відні, потім був перенесений до Праги, а після останньої світової війни успішно розвивається в Німеччині, здобувши собі повне визнання німецького національного світу та міністерства освіти як у Мюнхені, так і в Бонні.

Проф. В. Янів - втретє Ректором УВУ

9. серпня ц. р., відбулася в Мюнхені чергова Професорська Рада (Загальні Збори) Українського Вільному Університету, яка прийняла до відома — із спеціальною подякою за виявлену активність — обширний звіт із діяльності за академічний рік 1970-71.

Звітували: Ректор — проф. д-р В. Янів; декани — проф. д-р Н. Полонська-Василенко (філософічний факультет) та проф. д-р З. Соколюк (факультет правничих та суспільно-економічних наук); квестор — мір. В. Дідович та голова Контрольної Комісії, доц. д-р М. Гоцій, що відзначив м. ін. зразкове ведення фінансової референтури.

Рада відбулася в часі семестру, щоб у ній змогла прийняти особисту участь якнайбільша кількість професорів, які приїхали з-за океану (були присутні: проф. д-р Я. Рудницький, представник УВУ на Канаду; проф. д-р В. Цюциора, який оче до Європи приїхав вперше після 20-літньої відсутності; новий доцент УВУ — д-р Б. Білаш, який в Професорській Раді приймав участь вперше). Делегатура із ЗСА прислала спеціального листа-привітання із деякими сuggestіями. Взагалі треба сказати, що в біжчому семестрі викладало понад 10 професорів, професорів-гостей та викладачів із ЗСА й Канади.

Тому що Рада відбувалася в часі семестру, коли всі професори перевантажені поточними зайняттями, обмежено її до чисто адміністративної частини — звітів та виборів, а науково-програмова частина відбудеться в пізнішому часі, правдоподібно в січні 1972 р.

Звіт із діяльності з'явиться щойно після закінчення семестру — у спеціальному числі Бюлетеня УВУ,

НАТАЛІЯ ПОЛОНСЬКА-ВАСИЛЕНКО

і до цього часу продовжена ще каденція, тобто до 31. серпня 1971 р.

Ректором на наступну каденцію, на академічний рік 1971-72 — обрано знову проф. д-ра В. Яніва (проектором залишився проф. д-р В. Орелецький від факультету правничих та економічно-суспільних наук). Вибір наступив одноголосно, таким чином голосуванням.

Після вибору представив проф. Янів напрямні перебудови УВУ, які стануть предметом нарад Надзвичайної (програмово-наукової) Професорської Ради.

Рада дуже тепло відзначила розбудову Т-ва Прихильників УВУ та його працю для запевнення фінансової бази, а як спеціально важливий фактор у розбудові Т-ва визнано Ювілейні святкування.

Іван Овечко — новий доктор філософії

ПЕРЕД АКТОМ ПРОМОЦІЇ: (зліва направо) Декан Філ. Ф-ту УВУ проф. д-р Н. Полонська-Василенко, Ректор УВУ проф. д-р В. Янів і Продекан Філ. Ф-ту проф. д-р О. Кульчицький.

Перед промоцією на Доктора філософії УВУ: (зліва направо) О. Кульчицький, Іван Овечко, Трач, Федоренко, Шуль.

Виставка Л. Гуцалюка в Манчестері (ЗСА)

Мистецький Центр півд. Вермонту в Манчестері (ЗСА) влаштовує щорічно літній фестиваль мистецтва, музики й танцю, ось уже 42 роки. Цього року, участь у фестивалі бере наш «паризький» маляр Любослав Гуцалюк, виставляючи 32 олії, здебільшого французькі красвили з 1969-71 років.

У чудово оформленій книзі-програмі фестивалю, поміщені фото мистця біля його картини, яке тут наводимо. Поруч фото у каталозі знаходимо таку нотатку:

«Народжений в Україні, Гуцалюк студіював в Америці, у мистецькій школі Купер Юніон. Його перша виставка-дебют відбулася 1956 р. в Парижі. Від того часу він мав ще десять власних виставок: дві в Парижі, щість у Нью Йорку та по одній у Мілано й Торонто.

УКРАЇНСЬКЕ

«Оригінальна техніка «імпасто», повна розмаху й агресивності, ефектно поєднується із його відчуттям кольорів та дас у висліді ві布鲁ючі, однаке гармонійні, повні сонячного світла, картини. Його головні зацікавлення в олії, але він теж майстер рисунку, працює на однаковому рівні в акварелі й літографії.

«Твори Л. Гуцалюка представлені в музео Пальм Спрінгс Дезерт у каїкорнії, як також у численних приватних збірках у ЗСА та за кордоном».

Восени Л. Гуцалюк плянус виставку найновіших полотен у галерії Гільде Герст у Нью Йорку.

Виставка Л. Гуцалюка у Манчестері триває від 26. червня до 11. липня ц. р. Бажаємо якнайкращих успіхів!

СЛОВО **ПАРИЖ 4. ЛИПНЯ 1971** **В. СОФРОНІВ ЛЕВІЦЬКИЙ**

ПОШАНУВАЛИ ПРОФ. М. ЧУБАТОГО

яке відбулося 6-го грудня м. р.

(м) — Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в ЗСА влаштувало в авдиторії Українського Інституту Америки в Нью-Йорку спеціальну наукову конференцію для відзначення 80-ліття з дня народження і 55-ліття наукової і суспільно-громадської праці проф. д-ра Миколи Чубатого.

Після молитви, що її прочитав Пресвяташиніший Єпископ Йосиф Шмондюк, голова НТША, проф. д-р М. Стаків, виголосив вступне слово, в якому накреслив загальний образ життя і діяльності Ювілята в різних ділянках життя та, зокрема, підкреслив ті його заслуги для НТША, які спонукали Управу НТША влаштувати цей ювілей. Проф. М. Чубатий відновив НТШ на американському ґрунті, подав про купно дому для НТШ та зайніціював зміну статуту. Наприкінці своєї промови д-р Стаків передав проф. М. Чубатому «медалю Заслуги для української науки». Медалю поблагословив Владика Йосиф.

Проф. Микола Чубатий

їнської науки». Медалю поблагословив Владика Йосиф.

Усні привіти виголосили проф. д-р В. Стецюк від Головної Ради НТШ, —

Великий успіх

д-ра М. Антоновича

Наш славний диригент Візантійського хору в Утрехті та визначний музиколог (доцент Утрехтського Університету), д-р М. Антонович, був запрошені на спеціалізований Міжнародний Конгрес Музикологів, присвячений творчості великого композитора XV-XVI ст. — Жоскена де Пре (французько-голландського походження). Творчість цього композитора досліджує д-р М. Антонович вже довгі роки й добився великих успіхів, упорядкувавши та зредагувавши для друку цілі томи.

Міжнародний Конгрес був сполучений із виконанням творів цього великого композитора на концертах, в яких брали участь 4 визначні ансамблі: хор з Нью Йорку, «Про музіка» з Праги, Мюнхену та Штуттгарту.

У чисто науковій частині Конгресу було багато доповідей спеціалістів, між якими був і наш славний земляк з доповіддю про твір, що являє автопортрет Жоскена де Пре.

Відбувся також симпозіум, присвячений справі видання творів великого композитора, в якому брав участь і д-р М. Антонович, виступаючи з доповіддю та словом в дискусії. Проф. Бломе, один з найбільших музикологів світового розміру й видавець монументальної енциклопедії «Ді Музік ін Гешіхте унд

МОЛОДА УКРАЇНА

Д-р Мирослав Антонович
Dr. Myroslaw Antonowych

Гегенварт» (13 томів, якої співробітником є віддавна д-р М. Антонович), назвав нашого земляка «емінентним знавцем Жоскена де Пре». «Голос Америки» провів із д-ром М. Антоновичем півгодинне інтерв'ю.

ВИЙШЛА КНИЖКА

«КЛАНЯЛИСЯ ВАМ ТРИ УКРАЇНИ»

У видавництві «Новий Шлях» (Торонто-Вінніпег) вийшла друком і з'явилася вже в продажу книжка туристичних репортажів В. Софонова Левицького «Кланялися вам три України». Зміст книжки — репортажі автора з його «турystичного марафону» по українських поселеннях у Югославії, Чехословаччині і Польщі. Книжка має 176 сторінок, друкована на дуже добром папері з обкладинкою мистця Мирона Левицького. Репортажі ілюстровані 46 світлинами з місцевого життя і трьома географічними мапами. Крім того життя кожного українського поселення ілюструється вибіркою з місцевої української літератури. Цікавий і убраний у легку літературну форму образ сучасного українського життя у трьох сателітних країнах дополнено даними про культурне і політичне становище місцевих українців. Спостережливий і вдумливий автор веде читача шляхами своєї подорожі, показуючи щораз нові країни, міста, красвили, знайомить з цікавими людьми, здружує з ними, вводить в їхнє життя. В книзі багато незабутніх зустрічей, добрих працьовитих людей і тепла. Вона переносить читача в мало висвітлений і дещо відмінний від нашого світу. — Ціна книжки — 4 дол. Купити можна в українських книгарнях або замовляти у видавництві.

С. Спринський від УККА, передавши одночасно Ювілятові від УККА Грамоту ім. Тараса Шевченка, окрім Степан Спринський від СУК «Провідння», проф. д-р П. Ісаїв від «Обнови». Письмові привіти надіслали Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий, Архиєп. Іван Бучко, Митрополит Амврос Сенишин, Митрополит Максим Германюк з Канади і Єпископ Ізидор Борецький з Торонта. Проф. д-р С. Горак виголосив доповідь про Ювілята, як історика Церкви, і проф. д-р Я. Падох — як історика українського права.

Конференцію закінчив своїм словом проф. М. Чубатий, який пригадав, що він прибув до ЗСА в 1939 р. на Євхристійний Конгрес і залишився тут знаслідку вибуху другої світової війни. Ювілят говорив про труднощі, що їх мали українці в ЗСА під час другої світової війни та про свою переживання і свою працю. Після наукової конференції відбулося прийняття.

UCRAINIANA

UNIVERSITY OF CHICAGO

UKRAINIAN CLUB OF UNIVERSITY OF CHICAGO

I ряд з ліва: П-і Г. Паньків, О. Верес, Ю. Гаєцький, М. Варшона, М. Данилюк, Ігор Кіналь. II ряд: Г. Чафі, Л. Хіч, Н. Хитра, Б. Олексюк (голова), Н. Поточняк, Б. Тарнавський, Л. Панасюк, М. Гаврилюк.

Перша виставка української книжки в Чікагському університеті

Як повідомляє "Свобода", для відзначення введення в осінньому кварталі навчання української мови в престижевому Чікагському університеті, цей університет влаштував виставку української книжки та книжок про Україну в новозбудованій Регенстайн Бібліотеці. Виставка тривала від 22 березня до 21 травня ц. р. Це перша українська і взагалі слов'янська виставка в Чікаго Університеті. Урочисте відкриття виставки з товарищеским часм відбулося 2 квітня о год. 8.30 вечора в приміщенні Бібліотеки Регенстайн. Офіційним господарем був Український Студентський Клуб,

Одна з 28-ох шафок з українськими виданнями й артистичними виробами, що їх виставлено в бібліотеці Чікагівського університету і яку оглядають: з ліва — п. Каролін Балдин, асистентка спеціальних збірок Чікагівської університетської бібліотеки, п. Люба Шандра, президентка регіонального комітету Союзу Українок Америки, п. Віра Боднарук, студентка і член СУА, п. В. Ластка, бібліограф слов'янських студій бібліотеки і п. Галина Паньків, асистентка-бібліотекар Слов'янського Відділу бібліотеки Чікагівського університету й організаторка виставки.

Publications illustrating contributions of Ukrainian artists and craftsmen, contained in one of twenty-eight display cases at The University of Chicago's Joseph Regenstein Library, attract officials responsible for the current exhibit about Ukraine. From left, Mrs. Carolyn Baldwin, Assistant in Special Collections section of the library, Mrs. Liuba Szandra, president of the Regional Council of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., Mrs. Vira Bodnaruk, graduate student and UNWLA member, Mrs. Vaclav Lastka, Bibliographer of Slavic Studies in the library, and Mrs. Halyna Pankiw, Ass't Slavic Librarian and exhibit organizer.

ROMA PRYMA

СВОБОДА РИТМ УКРАЇНИ

у 13-ти містах Америки

ALICIA ANDREADIS

Славнозвісний ансамбль Кубанських Козаків „Ритм України“ пролетів у відносно короткому часі понад Америкою летуючи піснею і залишив рефлексії, які хочеться покласти на папір.

„Ритм України“—виступ Кубанських Козаків при співучасті співачки Галини Андреадіс, балерини Роми Прийми-Богачевської, піяністки Марії Цісик—акомпаньєторки, і оркестри Теда Комаря з Вінниці, я мала нагоду почути два рази; перший у просторій репрезентативні Філадельфія „Музик Академі“, другий в подібній. теж концертовій залі у Ньюарку. Н. Дж., у якій виступали світової слави артисти, такі як А. Рубінштайн, Ван Кляйбурн і ін.

На обох концертах „Ритму Україна“ публіка, яка виповнила ці просторі залі, сприйняла програму з ентузіазмом. Серед авдиторії можна було зауважити значну кількість американців, які мають абонаменти, а теж масово заступлена була українська студентська і середньошкільна молодь.

Нарешті—розвагові вечори, на яких не було мертвих моментів, непотрібного чекання і нудноватої монотонності. Імпреза Кубанських Козаків показала нам ряд талантів різних жанрів, що вміло слідували по собі, так щоб зацікавити публіку й тримати її в безперервному напруженні.

Кубанські Козаки незвичайно освоєні зі сценою, почуваються на ній свободно й легко, також ж свободно забавляють публіку інтелігентними дотепами і вже тим самим створюють безпосередній живий контакт з нею. Відчувається у них гордість на належність до української нації. Іхня чудова стилева ноша, гарно вироблені голоси відзеркалювали дух рідної пісні в сучасному оформленні легкого жанру, в якому виявили себе виконавцями високої класи. Не було надумування вокальних і балетних засобів, бо ці Кубанські Козаки—це спадкоємці нашої музичної

MARIA CISYK

TED KOMAR

національного глядача. Іхня природність дас враження, що цих співів вони немов не вчилися, але з ними народилися. Броджена музикальності Василя Коваленка (спів і міміка), віртуозність Михайла Кумпана на акордеоні, народні пісні в дуже цікавому аранжменті Дмитра Мошняги, підібрані під смак міжнародного слухача, але з печаттю народного примітиву - це якраз те, що зацікавлює чужинця. Зате українська публіка, принаймні частина її, мусить до такого жанру щойно привикнути.

До виступів Кубанських Козаків грала джазова оркестра дуже талановитого Теда Комаря з Вінниці, відомого як виконавець на акордеоні, педагога, композитора і аранжера українських творів. Він же ж імпозантно розпочав концерт своїм виступом на акордеоні, в'язанкою українських народних пісень.

Три молоденькі, вродливі професійні співачки легкого жанру, в українських строях доповнили співочий ансамбль милим природним співом. Це дві шотляндки і одна англійка. Співали по-українськи, чарівно звучало теж їх тріо в англійській мові „Стердей“.

Мистецький рівень ще більше зрос, коли наші козаки виступили з легкими народними танками в елегантному виконанні. З кожного їх руху пробивалася професійність. З ансамблем Кубанських Козаків виступили теж два молоді танцюристи з Англії, Віктор і Михайло Свирди. Танцювали динамічно, темпераментно, життєрадісно.

Чарівний голосовий матеріал і сценічний талант Галини Адреадіс полонив слухачів мистецькими якостями співачки. Стилізовані під народні танки у виконанні Роми Прийми-Богачевської показали нам ще раз, що вона артистка високої класи. Піяністка, Марія Цісик як акомпаньєторка на цьому вечорі, Галині Адреадіс і Ромі Приймі-Богачевській, відома українській публіці

Kuban Cossacks and guest stars

культури, яка пімагає відчути міри й мистецького смаку.

Ідейна трійця Кубанських Козаків у складі: Василь Коваленко і брати Микола й Сашко Кумпани тепер уже світової слави. За ними більш ніж 90 телевізійних програм. Виступали в 21-ох різних країнах, між ін. в

Василь

Лондоні, Копенгагені, Монте-Карло у приявності князя Райнієра і Грэйс Келлі, в Женеві, Голлівуді, Каракасі, Торонто, включаючи й екзотичні країни, такі, як: Японія, Гонгконг, Таїланд і ін. Своїм стихійним нестримним темпераменттом, у співочих і танечних виступах вони можуть захопити інтер-

Олександер

ЗУСТРІЧ ВИКОНАВЦІВ програми "Ритм України" з громадянством Чікаго на сніданку в готелі "Палмер". Підготовив цю зустріч Організаційний Комітет для виступу Кубанських Козаків в Чікаго, що його очолювала п. У. Целевич, яка сидить у першому ряді друга з правого боку коло д-р В. Помірка. А в другому ряді перший зліва стоїть д-р Р. Кобильтський член Комітету.

Kuban Cossacks Arrive in U.S. For Harvard Benefit Tour

Микола

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

LOVE UKRAINE

In order to properly estimate the poem by Volodimir Sosyura, "Love Ukraine", it is only necessary to take into consideration the fact that the poem was written not under free conditions of emigration but under the conditions of Stalin's cruel dictatorship which during ten of years has its edge turned against Ukraine first of all. Perhaps this is the reason why the poem is so strong - stronger than any one written in the emigration.

As it is known, the Soviet official press raised a storm of indignation against the Sosyura's poem, and the reaction to that storm was heard throughout the world. Sosyura's name and his poem "Love Ukraine", or its contents, were to be seen in the columns of the world press but not this is the main thing. The main and most important is the fact that the poem "Love Ukraine", as a peculiar national anthem, passed through the hearts and souls of the Ukrainian youth under the colonial conditions organizing and mobilizing them for the struggle.

Recommending to the readers the poem "Love Ukraine", I shall not repeat here Sosyura's history which can be found in any Ukrainian textbook of literature. I wish to point out one thing, that is not to be found in the textbooks, but which must be well remembered by the Ukrainian emigration, especially by some of their circles: the poem "Love Ukraine" is a splendid document showing what the faithful sons of the Ukrainian people over there are thinking even if they are members of the CP(b)U from 1917, that is not only those who are walking "around CP(b)U and Communist Youth Organization", but also those who are members. (Sosyura has been a member of CP(b)U

як солістка й акомпаньєторка, була професійною у стилевому виконанні творів.

Ціллю Концерту в ЗСА було придбати фонди на поширення українських студій у Гарвардському Університеті. Блаштуванням виступу „Ритм України”, зокрема у

THE KUBAN COSSACKS

Wasyl Kowalenko and brothers Mykola and Sashko Koumpa met up in Australia but they proudly claim Ukraine as their ancestral home. And their wild yet disciplined dancing, haunting singing, and fine instrumentalism, truly reflected the traditions and culture of their motherland, a culture so rich and varied that Harvard has now established a Chair of Ukrainian studies.

The Kubans came to Europe and it was during a long stay in Amsterdam that they were seen by the late Jimmy Brennan, a famous English impresario. On sight, Mr. Brennan snapped them up for coveted top-billing at the Queen's Theatre in Blackpool, Mecca of Britain's summer show-business. It was in the course of a five months' stay at the Queen's where they commanded an audience nearing half-a-million, that I first met this powerpacked trio and acclaimed their quality.

since his youth). In our dispute here in the emigration on the question of Ukrainian liberation cadres this declaration by Volodimir Sosyura should be an instructive document.

Standing hat in hand before the flaming patriotism of the author of the poem "Love Ukraine" I will add:

Since the moment I personally got acquainted with Sosyura he always has been in conflict with occupational authorities on account of his flaming love of his nation.

Ivan Behrjanyi

На прохання вдови по св. п. Івану Павловичу Багряному Митрополит Мстислав відправив на місці спочинку Письменника і Державного Мужа пінахиуди. Владика прихильно і хорошиими словами висловився про діяльність І. П. Багряного. Повторно Владика Мстислав зазначив на спільному обіді на його честь, що йому Новий Ульм імпонував завжди тим, що звідціль ввесь час виходили відважно-конструктивні ідеї і заходи для оздоровлення українського громадсько-політичного життя.

Перебування Митрополита Мстислава в Новому Ульмі було приурочене відзначенню 50-річчя відродження УАПЦ в 1921 р.

Філадельфії, зайнявся місцевий Комітет Фонду Українознавства, під проводом інж. Степана Чорпіти. У перерві між двома частинами Концерту виступив з дотепними словами про ціль Концерту, п. Богдан Тарнавський, референт зовнішніх зв'язків Фонду Катедри Українознавства, при Гарвардському Університеті. Йому належиться велике признання за те, що до пропагандивної концертової тури на цілі Катедри Українознавства заангажував тріо Кубанських Козаків. Цей вибір має дуже побажане політичне значення, бо наші Кубанські Козаки мають вже своє ім'я в широкому світі, де виступають всюди тільки як українці. Ця ідейна трійця є силлю в очах тих ворожих чужинних елементів, які хотіть розкладати українську спільноту, протестують проти виступів і проти самої назви „Кубанські Козаки”, бо вони мовляв, є українські націоналісти, які „хочуть відірвати Кубань від „Матері Родини“

Нatalia Kotovych

That 1960 season launched them on an ever-ascending path in show-business, a path which has led them to Hollywood, Caracas, Toronto, Vancouver, Paris, Brussels, Las Vegas, Geneva, Madrid, Tokio, Copenhagen, Durban, Cape-town and Monte Carlo where they appeared by Royal Command for Prince Rainier and Princess Grace, en route for London and the crowning success of a London Palladium season.

Now they are embarked on a 20-city-tour of the States, a tour which I am certain will add even further the flowing world reputation they have earned and well deserve.

Applauded by millions of people of a score of different nationalities, their act transcends all barriers of language and of man-drawn boundaries, and perhaps their richest reward is the knowledge that they have brought to so many a realisation of the great tradition and fine cultural heritage of Ukraine.

James Hartley
"The Stage" London, England

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В ОБОРОНІ ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ

ЧІКАГО, Ілл. — В неділю, 2 травня, в Чікагу, в Гемтон Парку при вулицях Ашленд і Августа, маса американської полонії величаво відсвяткувала день польської конституції — 3 травня. Під час свята, де було велике число впливових осіб американського уряду, як губернатор стейту Ілліной і посадник міста Чікаго, виступив з промовою сенатор Маккі, кандидат на президента ЗСА демократичної партії.

23 українські студенти, члени місцевого Осередку ТУСМ і Української Студентської Громади відкрили і ясно виступили проти привласнювання американською полонією західно-українських земель із Львовом включно. Під час промови сенатора Маскі, українські студенти гордо піднесли транспаренти із написами: "Геть руки від Львова", "Україна для українців" і інші. Численна і бойово наставлена юрба кинулась на горстку українських студентів і серйозно побила їх, викликаючи фашисти, бандити.

Промова сенатора Маскі була перервана. Присутна телевізія скопила цю подію і разом із пресою і радіом об'єктивно зарекордувала цей виступ українських студентів американської України.

Chicago STUDENTS PROTEST POLISH CLAIMS TO LVIV, VOLHYNIA

DEMONSTRATE AT POLISH RALLY

CHICAGO, Ill. — A group of 23 Ukrainian students, protesting against Polish claims to Lviv and the region of Volhynia displayed in signs on floats during the Polish American rally in Chicago on May 2, were assaulted and beaten as they marched through the crowd with their placards.

Park where the rally was being held at the Kosciuszko statue after the parade. The students made their way through a throng of some 10,000 persons to the elevated platform from which prominent speakers were addressing the crowd.

"will always be Ukrainian," "There is no room for imperialism in the world today," and then turned around to show them to the crowd. This angered the Polish Americans, some of whom assaulted the students, took away the placards, trampled them

The students then prepared some placards at the SUMA home and went to Humboldt

Зелених Свят, в ніч до 1 червня ц. р., відбулося панцирна виставка-аукціон зібрання учасників студентського громадянства та молоді громадянства біля могил на Личаківському цвинтарі. В тому ж дні мешканці Львова та львівські цвинтарі із квітами на могилах Січових Стрільців на Янівському та всіх інших, які загинули під час польської окупації. Багато квітів складано на їх могилі повбиваних в'язнями українських в'язниць та тюрем під час арешту большевиків на 14-15 лютого 1941 р. Другого дня квіти поклали на могилах великих героїв, забрали їх органи безпеки.

Маніфестації біля пам'ятника Івана Франка на Личаківському цвинтарі студенти та військові військові та співали патріотичні пісні. Кагебісти, що були на цвинтарі у великій кількості, зрозігнали українських військових та інших мешканців та що прилучилися до них, приступивши до них.

бістів, які були озброєні.

На вулицях біля цвинтарів стояли панцирні вози з кагебістами, що кожної хвилини були готові заатакувати Українців, які прийшли віддати поклон своїм героям. Заарештованих 39 студентів допитували 48 годин, а потім звільнили, погрожуючи різними репресіями, включно з усуненням з вищих навчальних закладів.

Як подають зі Львова, маніфестації на Личаківському і Янівському цвинтарях були фотографовані загорянчими гістограмами, туристами. Кагебістам вдалося відобрести деяку кількість фотоапаратів і знищити фільми, але декому таки пощастило зберегти фільми і заховати їх перед конфіскатою соєвниками.

У тому ж самому часі — у день Зелених Свят — у багатьох селах вивішено українські прапори та розкинено листівки. У зв'язку з тим московська окупаційна влада перевела ряд арештів, але, на диво, арештованих звільнено, мабуть по-боючись більших маніфестацій і виявів протиокупаційного на-ставлення. ("Америка")

авлена. (Америка).

Учасники курсу на 1-й ступінь виховників УПН і УПЮ з 1970 р. у Пл. Станиці в Чікаго, разом з доповідачами і членами станичної старшини. У другому ряді зліва: пл. сен. Микола Оленич — референт вишколу, пл. сен.

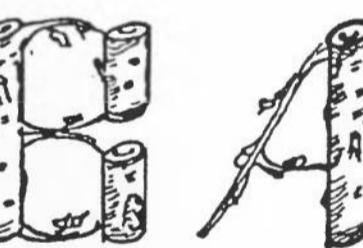
Софія Кульчицька — викладач, пл. сен. Дмитро Пілецький — станичний, ст. пл. Роман Завадович — кошовий.

Закінчення 8-ої Пластової Лісової Школи

В суботу, дня 10-го липня, на майдані перед лісом, остання збірка Лісової Школи-Закарпатська Січ.

Учасники в чотирокутнику лав слухають останній на-каз та прощальне слово Ко-манданта, (пл. сен. Андрія

Миця) які читас писар-ін-структор.

В наказі: признання всім таборовикам за їхню пластову поставу, подяка проводові, інструкторам за співпрацю у підготові і веденні табору, а особливо за їхню пластову поставу „яка підказала Вам віддати два тижні свого часу, без жадної нагороди, для ідеї Пласти, для ідеї вишколення нових провідницьких кадрів для пластової організації”.

А на прощання-таборові, Командант сказав:

„Все і скрізь у своїй праці пам'ятайте, що пластові табори це не ціль сама собою, а засіб для сповнення великого завдання виховати молоду, характерну, українську людину. Розпалюйте великий вогонь пластової дружби на славу Богові, добро Пластові й вірність нашему українському Народові”.

Першунами Лісової Шко-ли стали: пл. розв. Михайло Ганч, ст. пл. Орест Лі-щинецький, пл. скоб. Адріян Цолько, ст. пл. Андрій Фи-ліпович. Вони одержали пластові відзнаки і їхні іменна будуть додані до таб-лиці першунів, щоб і дев'ята Лісова Школа могла спі-вати на другий рік: „Нам не страшна праця важка, Сміло у лави ставаймо”.

ст. пл. скоб Ю. І. Павлічко
ЛЧ

MOTHER

Слова Андрія МАЛИШКА

Музика Платона МАЙБОРОДИ

Рідна мати моя, ти ночей недоспала,
І водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала.
І рушник вишиваний на щастя дала.

І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкова усмішка,
І засмучені очі хороші твої.

І твоя незрадлива материнська ласкова усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.

Я візму той рушник, простелю, наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, і вірна любов.

І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, і твоя материнська любов.

Words by Andrei Malyshko Music by Platon Maiyboroda

Darling Mother of mine, you rose long before dawning,
You embroidered a towel for my journey that day.
We walked out from the village, through the fields, and we
parted that morning,
Then you gave me that towel for good luck on my way.
We walked out from the village, through the fields, and we
parted that morning,
Then you gave me that towel you had sewed for good luck
on my way.

Still those flowers glow bright, like a warm springtime
blessing,
Like an orchard in bloom when the nightingales call.
Still I see your eyes shining, they're so blue, and your
sweet glance caressing;
Those sad, sweet eyes, dear Mother, glow brightest of all.
Still I see your eyes shining, they're so blue, and your
sweet glance caressing;
Those sad, sweet eyes, dear Mother, two flowers, glow
brightest of all.

When I spread out that towel you embroidered, my dearest,
On the grass in the woods, whispering leaves up above,
Then my fate's in those flowers and my heart grieves for all
that is nearest,
For my home, for my childhood, for motherly love.
Then my fate's in those flowers and my heart grieves for all
that is nearest,
For my home, for my childhood, for you, dear, for motherly
love.

Translated from the Ukrainian by Tom Botting

ЯК КИЇВ ЗУСТРІЧАВ СВОГО КОСМОНАВТА

5 вересня ц. р., космонавт-4 Павло Попович прибув до столиці України, де його зустрічали з великою помпезністю. На площі Богдана Хмельницького зібралася багатолюдний мітинг, де виступали головні московські гавлятери в Украйні, які в своїх пропагандивих промовах менша всього говорили про подвиг космонавта, а більше про „мудрого і дорогого“ Хрущова та „рідну“ партію, що виростила такого героя.

LOVE UKRAINE

ANDREI MALYSHKO

Усі промовці, як ми вже згадали, говорили утерті шабельонові фрази але серед них як своїм змістом, так і українським духом відрізняється промова поета А. Малишка, яку ми й подаємо для ознайомлення нашим читачам. Звичайно, в його промові є деякі місця не зовсім для нас сприйнятливі, але, враховуючи ті умови, в яких поет виголошував її все ж таки варто з нею познайомитися.

ПРОМОВА А. С. МАЛИШКА
Дорогий Павле Романович!

Коли Ви літали, ми бачили Ваше обличчя в шкельці телевізора, до них припадали очі і дівочі, і дитячі, а особливо багато було материнських очей. І народжений українською матір'ю, Ви стали сином усіх матерів Землі.

UKRAINIAN POLITICAL PRISONERS CONDAMN RUSSIAN COLONIALISM

На урядовій трибуні поряд з високими достойниками стояв, звичайно, у вишитій сорочці з довгими запорізькими вусами і батько космонавта. Дивіться, мовляв, пани Діфенбейкери і прочі „фашистівські недобитки“ за кордоном, як у нас шанують Україну, і все українське.

Revolutionary Voices

Дорогий Павле Романовичу, де б людина не була, вона не забуває свого рідного. Ви народилися на узинських полях, де бриняте хруші і сяє високе небо, зацвітає соняч і духманіє вишня. Ви чули, як співає соловей і як жайворонок тягне свою срібну струну з неба до землі, і Ви цього не забули. З тих полів Ви взяли слово дорогого Кобзаря у свій космічний політ, підняли славу нашого народу до високих планет.

Ми дивилися на екрані телевізорів і бачили, як Ви там, за сотні кілометрів від Землі демонстрували невагомість, опускаючи то бортовий журнал, то фільм. Серця наші сповнювалися ніжністю до Вас і всі ми хвилювалися разом з Вами. Ваша невагомість стала найбільшою вагомістю світу, а Ваш політ — найбільшою подією наших днів.

Platon Maiyboroda

Павло Попович

Високо над нами стратосфера, а поруч звучить солов'їна пісня і перепели б'ють у свої золоті барабанчики, і риба сплескує у ріках, і зорі зацвітають на обрї: I так пахнуть осінні жоржини, рутам'ята і любисток, а під ноги падають білі роси. Іде по Україні рання осінь, а Ви принесли нам весну. Нехай вона цвіте у зорях і росах, в закоханих очах, у тому, що Ви любите поезію і музику.

Країна в минулій війні поставила мільйони бійців проти фашистської зграї. Народний героїзм складається з мільйонів людей, з імен Романів, Іванів, Степанів і Павлів, Андріянів. Мабуть їхня слава, їх безсмертя підняло Вас в космос, їх героїчне життя дало Вам крила, Павле дорогий, і оте безсмертя що випало на Вашу долю. Мені часто здається місячними ночами, що вони, герой, які загинули в боротьбі у фашизмом, виходять з могил, сідають при обелісках закурені та запилені та загорювані і такі красиві в своєму безсмерти. Як їм хочеться погладити русів голівки своїх синів, і розглядити зморщечки біля

очей своїх дружин. Нехай вони спокійно сплять і пам'ятатуть, що їх безсмертя взяли в руки їх сини, такі от, як Ви. Нехай вони спокійно сплять у своєму безсмерти.

Дорогий Павле! Як би Вам труду не було в житті, через які пояси небесної стратосфери чи космоси Ви б не пролітали, пам'ятайте, що Ви завжди можете приземлитися на тій площаці, яка звєтиться Радянський Союз, Радянська Україна. Людина завжди йде на вогник. Ви літали високо, а той вогник, який вам світив у дитинстві з рідної батьківської хати, коли Ви поверталися із школи, він же світив Вам і там у космосі подавав сигнали з узинських по-лів. Той вогник звався Україною.

Ми з моїм дорогим другом, композитором Платоном Майбородою, написали пісню, яка звєтиться „Вогник“ і присвятили її Вам. В ній є такі слова:

I де б не ходив я в далекій дорозі
В чужім чи у ріднім краю,
Я згадую матір у тихій
тривозі,

I рідну хатину свою.

Дорогий Павле! Ви приїхали з рідного Узина. На все життя нехай Вам лягають під ноги ті білі роси і ті зелені полум'яні зорі, і ті узинські поля, де ви хлопчиком походили, і дівоча пісня на далекому обрї. Бо добре людині, що має свою хату, і добре орлові, коли він має своє гніздо.

Ви сказали, що Ви б взяли з собою в космос Кобзаря і Вишню і російського поета Єсеніна. То дуже добре. У Вас хороший смак. А, може, полум'яній Кобзар і помогав Вам у Вашому польоті і Ви, дивлячись на землю, раділи, що Шевченкове:

За горами гори, хмарами повіті,
Засіяні горем, кровію политі —

Major-General Georgi Berehoviy відійшло у далеке минуле. І ці гори, і Кавказькі, і Карпатські, світяться щастям і людською долею.

Дозвольте мені сказати Вам на прощання, дорогий Павле Романовичу: нехай Вам стелеться діржка ласкова та зоряна, вишневим цвітом повита, дубовим листям слави заклечана. Бо й самі Ви, як той кучерявий клен.

Колись в українській народній пісні співалося:

Промітайте доріженьку, що
куриться курно,
Зустрічайте козаченку, що
журиться журно.

Промітайте доріженьку, що не
закурена, а зорями закосичена, зу-
стрічайте козаченку, що сам, як
сонечко, славою увінчаний.

Промітайте доріженьку, нехай вона ляже до Узина, до серця України, не закурена, не запилена, а тільки ласкою та людською любов'ю устелена у вічність. Ідіть, Павле, по тій дорозі.

Батьки астронавта Павла Поповича
«УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ» — 6. ЖОВТНЯ 1962

ТРАСОЮ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

● ВАРИАНТ ТРАСИ, ОБРАНИЙ ДЛЯ ПОЛЬОТУ НА МІСЯЦЬ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРАБЛІВ «АПОЛЛОН», РОЗРОБЛЕНИЙ УКРАЇНСЬКИМ ВИНАХІДНИКОМ Ю. КОНДРАТЮКОМ

Юрій Кондратюк

Недавно стали відомі цікаві подробиці про польоти на Місяць космічних кораблів «Аполлон». Американці здійснюють їх по трасі, ідею якої вони запозичили у нашого співітчизника Юрія Васильовича Кондратюка. У своїй книзі «Завоювання міжпланетних просторів», випущеної 1929 року, він уперше теоретично обґрутував свою цікаву ідею.

Хто ж ця людина?

Юрій Васильович Кондратюк народився 1897 року в сім'ї вчителя у Луцьку, на Волині. Рано почав трудове життя. Маючи незакінченну середню освіту, він до 18 років самостійно вивчив багато розділів вищого математичного аналізу. Ще не знаючи робіт К. Е. Ціолковського, Ю. В. Кондратюк у деяких рішеннях повторив його, але з інших позицій, прийшовши до ідеї реактивного космічного польоту.

Протягом усього свідомого життя Юрій Васильович нестремно прагнув до винахідництва, розробки складних теоретичних і технічних завдань, вирішення яких дало б змогу вивчити і використати на благо людини нові закони природи. Ю. В. Кондратюк першим довів, що ракета, яка не скидає, не сплює своїх баків, за межі земного тяжіння вилетіти не зможе, і запропонував теорію багатоступінчастих ракет. Він самостійно вивів основні рівняння руху ракет. Ним розроблена також теорія проміжних міжпланетних ракетних баз у вигляді супутників планет.

Талановитий винахідник першим запропонував використовувати при виході на орбіту і поверненні на Землю «ракету з крилами». Він

детально розробив використаний американцями варіант експедиції на Місяць через навколоімісчу орбіту з наступним відділенням від сіکції, якій має опуститися на пічне світло.

У 1914—1918 роках Кондратюк учився в Полтавській гімназії. 1918 року він вступив на перший курс Київського університету.

Кондратюк працює в залізничному депо у Краснодарі. Лише 1929 року, працюючи механіком у місті Новосибірську, а згодом конструктором елеваторів, він видає кілька розділів свого рукопису під назвою «Завоювання міжпланетних просторів». У передмові професор Ветчинкін охарактеризував цікаву працю як найбільш повне дослідження з міжпланетних подорожей. Ця книга вигідно відрізнялася від тих, що вже були видані російською та іноземною мовами.

На жаль, Ю. Кондратюк не дожив до початку космічної ери. 1942 року, захищаючи Москву, в загоні народного ополчення, він загинув

Ім'ям Кондратюка названо кратер на Місяці. Американський інженер Джон Хубольт і його колеги відсторонили переваги варіantu траси польоту на Місяць кораблів «Аполлон», розробленого Ю. В. Кондратюком. Д. Хубольт словами глибокої відчюності згадав нашого співітчизника в момент старту корабля «Аполлон-9» з мису Кеннеді в березні 1968 року.

С. КАРАЦУБА,
Я. ДОКУЧАЄВА.

Театральна Дружина в Золочеві
В другому ряді сидить (третій) д-р Т. Ваньо

ЗОЛОЧІВ

ТЕАТРАЛЬНА ДРУЖИНА В ЗОЛОЧЕВІ

Заходом П. Рудника і Володимира Ховзуна в 1924 р. засновано Театральну Дружину в Золочеві. Головою дружини був вибраний проф. Лев Редкевич, а в пізніших роках сл. п. д-р Теодор Ваню, кол. посол за австрійських часів до Галицького Сойму. Режисерами були П. Рудник, артистка театру Лісова, артист Христич і Володимир Ховзун. Дирегентами — Гайдучок, сл. п. о. Побігушка і сл. п. проф. Безкоровайний. Дружина мала поважне число членів, визначніші були: арт. Лісова, арт. Михайлова, арт. Ласійчукова, Рудникова, арт. Мельникова, Слава Вавриківна, Слава Дорошак-Гусак, Геня Кжишовска, Кіселова і ін. З мужчин — арт. Христич, арт. Рудник, арт. Михайло, арт. Мельник, сл. п. дир. Мисик, Хома, Цішевський Славко, сл. п. Степан Ховзун, сл. п. Руденський Ілько, д-р Юйко, Михайло Демків, Кость Демків, Масник Василь, Дмитрик Гриць і багато інших. Прошу всіх Шановних Товаришок і Товаришів, яких я поіменно не згадав, вибачити мені.

Репертуар Гуртка складався з історичних і побутових драм, п'єс, комедій, опер і опереток. Дружина поставила в Золочеві, Тернополі й Бродах „Запорожця за Дунаєм“. Сл. п. д-р Балтарович написав був оперу „Жабуриння“, що її поставлено в Золочеві і Тернополі. Дружина давала вистави в Зборові, Озірній, Залізцях, Сасові, Олеську і Буську. Дружина мала свої декорації і строй. Мала добру славу і успіхи на кожній виставі, замі завжди була повна, а деякі вистави повторювалися кілька разів. За гру публіка нагороджувала бурхливими оплесками. З приходом Червоної Армії життя замерло. — Г. Д., б. член театр. гуртка

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР КАЛІФОРНІЇ

Т-во Актіорів Української Сцени (Т. А.У.С.) в Лос Анджелес, Каліф., протягом шестилітнього свого творчого життя вже не раз звертало на себе увагу громадянства своїми постановками, імпрезами тощо, а в першу чергу свою ідейно-громадською поставою супроти нашої молоді, творчі оцій так би мовити „цемент“ наших обох поколінь. Своєю працею наш театр зробив тут великий вклад в українську духову і мистецьку скарбницю і ввійшов у нашу історію, ще раз засвідчуючи живучість, розвиток та дружню працю української громади західно-південного побережжя ЗДА.

Т-во Актіорів Української Сцени не йде трафаретними, вже втертими старими стежками, а йде в парі з вимогами часу, в парі з обставинами, однака зберігаючи старі, але здорові, наші традиції, продовжуючи шлях наших корифеїв Кропивницького, Саксаганського, Садовського, Курбаса, Гірняка. Добровольської і В. Блавацького, стараючись піднести українське драматичне мистецтво якнайвище, в служенню українській культурі.

Лос Анджелес

Небувалою тут імпрезою був Конкурс Молодих і Наймолодших Талантів, який відбувся 27 грудня 1970 р. в домі У.К.О. (Українського Культурного Осередку) в Лос Анджелес. Наша українська молодь того вечора мала змогу ще раз підкреслити свою обдарованість і свій тісний зв'язок з нашою громадою. Присутні нагороджували учасників бурями оплесків, виявляючи свою любов і признання.

Наші українські фільмові актори з Голлівуду Майк Мазуркі і Марша Метрінко дружньо з Марійкою Шумською, Миколою Новаком та Іваном і Юрком Ергріс - Смальцівами були в складі жюрі, якому справду було тяжко над вирішеннем перших нагород, бо всі учасники були бездоганними в своїх виступах. Всі вони дістали признання і трофеї, однак жюрі одноголосно признало чотири перші нагороди таким учасникам:

Перша нагорода — Віктор Гніп, оцей наймолодший талановитий учасник, своїм мистецьким виступом звінчив серця усіх присутніх,

Друга нагорода — Роксоляна Бульчак, талановита молоденька студентка голівудських драматичних шкіл та

LOS ANGELES

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 57-58, ТРАВЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1971.

СЛІДАМИ МИNUЛИХ ЛІТ

Михайло Прухницький, син Костя
Перший голова читальні „Просвіти”,
заснованої в 1882 р. в Комарні біля Львова

З ЖИТТЯ МІСТА КОМАРНА, ПЕРЕД ДРУГОЮ СВІТОВОЮ ВІЙНОЮ

Місто Комарно, це незамітна точка на мапі Західно-Українських земель, зате ставше своєю історією, що сягає в давнину, далеко перед епохою Богдана Хмельницького. Положене воно на границі Розточа і Поділля при невигідній, 5 км віддаленій залізниці, в обіймах річки Верещиці й створених нею ставів. Комарно не раз згадуване приповідкою: „довкола вода — в середині біда”. Головним джерелом доходу мешканців Комарна — це огоронництво і садівництво.

Під оглядом національної свідомості Комарно вело перед ще в другій половині 19-го сторіччя, проганяючи з дооколичних сіл московофільських діячів з їхніми обществами (читальннями) ім. Качковського. Кульмінаційною точкою цеї муравлиної праці було заснування „Просвіти” в Комарні в 1882 р. Першим її головою був визначний міщанин Михайло Прухницький. В працю Т-ва включилося все свідоме міщанство, як про це за свідчує фото з нагоди 20-річчя існування читальні „Просвіти”.

Про великий вплив читальні на культурне життя міста та його околиці найкраще може показати святкування 50-річчя читальні „Просвіти” в Комарні в 1932 р., що його цілово влаштовано в будній день. Хоч це була пора житів незчисленні маси мешканців міста й дооколичних сіл прибули, щоб відзначити цей ювілей. Тим вони дали доказ їхньої національної свідомості.

При читальні працювали різні секції, з яких годиться згадати аматорський драматичний гурток та духову оркестру, яку по першій світовій війні пе-реорганізовано і включено до руханкового Т-ва „Сокіл”.

КОМАРНО

Онуфрій Гелемей
Перший секретар читальні „Просвіти” в Комарні
заснованої в 1882 році

Засновники Т-ва Філія „Просвіти” в м. Комарні б. Львова, 1902 р. Зліва:
о. Володимир Петрик, о. Степан Онишкевич, Гринь Терашовець.

Ювілей читальні „Просвіта” в м. Комарні б. Львова в 1902 р., з нагоди 20-ліття її існування (заснована в 1882 р.)

ЧИ ВИ ВЖЕ є ПЕРЕД ПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ“?

Трубна оркестра чит. „Просвіти” в Комарні з 1904 р. в складі 25 інструментів гарно презентувалась і часто виступала. В часі світової війни від 1914 р. нечинна, а щойно Т-во „Сокіл” в Комарні переорганізувало її і доповнило новими інструментами в 1927 р. Дирігент Пеленський створив з неї мистецьку музичну одиницю.

Читальни „Просвіти” зустріла 1939 року доля спільна всім українським т-вам. Наїздник зліквідував її. В цих критичних часах останнім головою читальні був проф. Михайло Ліщинський, зліквідований згодом большевиками. Секретарем був д-р Осип Утристко, що живе тепер в Америці. Він, як свідок стави і упадку Комарна, пише тепер про ньюого історію, і саме йому завдачуюмо надіслані матеріали до цієї статті.

Опис культурного життя Комарна був би не повний, якщо б ми не згадали про працю Філії Т-ва „Просвіти”, що її засновано в 1902 р. Одним з основників її був о. Володимир Петрик, що своєю невисипутою працею вписався глибоко в серця мешканців Комарна. Та доля не судила о. Петрикові довго працювати в Комарні. Мимо протесту населення, перенесено його на пароха в одно з самбірських сіл, де мешканці не розуміли, на якіль, його шляхетних поривів. Але о. Петрик жив і надалі в серцях Комарнянців. І коли він передчасно помер в 1930

Амат. драм. гурток при Читальні „Просвіти” в Комарні, заснов. 1898 р. Світлина виконана в 1913 р. в Комарні в часі шкільних ферій і виступу шкільної молоді та старших на сцені Українбанку й на забаві. При тій нагоді Амат. драм. гурток вислав пожертву в квоті 100 корон на українські приватні середні школи і на купно площі „Сокола Батька” у Львові.

р., всі однодушно рішили спровадити його тіло до Комарна, де поховали його при участі великого здвигу народу. Щоб не вчисляти многогранної праці о. Петрика на терені Комарна, кай цей згаданий фрагмент посвідчить про його великі заслуги.

Філія „Просвіти” в Комарні мала постійного урядовця, що був у контакті з дооколичними читальнями. Крім того, не було неділі чи свята, щоб хтось зі студентів у супроводі старшого досвідченого члена Філії не йшов з культурно-освітнім відчitem до дооколичних сіл. І ця муравлина праця причинилася дуже до скріплення національної свідомості українського села.

(Далі буде)

Світлина з 1912 р. Перший зліва: сот. М. Ліщинський, біля нього д-р Осип Утристко. Вони були тоді ще університетськими студентами. Сот. М. Ліщинський був останнім головою читальні „Просвіти” в Комарні в 1939 р., перед приходом большевиків. Його арештувало НКВД в 1941 р. і замордувало в тюрмі в Дрогобичі на „гірці” того самого року. Д-р О. Утристко в тому часі був секретарем чит. „Просвіти” та кружка „Рідної Школи” в Комарні.

Лос Анджелес 25

нас усіх, в далекій каліфорнійській землі. Як ми вже згадували раніше, ця імпровізація-сценка була добре опрацьована і виконана учасниками в складі: Мартуся Людкевич, В. Ванчицький, п-ні Чорна, Богдан, Івась і Владко Захарчуки, Віктор Гнип і С. Шумський. Під сучасну пошути театр розпочав працю над прем'єрою Григорія М. Лужницького „Старі ковнtri“. Віримо, що знамениту п'есу будемо мати нагоду бачити на нашій сцені в недалекому майбутньому. П'еса опрацьовується під режисурою Святополка Шумського. Помагай їм Боже!

Наче вітрильник, закинений бурею на далекі береги, так і наша Лос Анджельська колонія, опинившись далеко поза берегами своєї землі, живе і невтомно творить для добра нашого народу, зберігаючи наші традиції і популяризуючи нашу українську культуру. Віримо, що всі, кому дорогі наші високі ідеали, помогатимуть розвиткові нашого молодого театру свою моцельною та матеріальною піддержкою, масово прибуваючи на усі їхні імпрези й виступи. **Лос-Анджелівець**

Lindy, 1927: Nuts-and-bolts flier

Ворог Америки ч. 1.

два видатні американці пригадали своїм землякам, що ворогом число 1 Америки є комуністи. Чарлз Ліндберг, один із живучих символів тріумфу американської техніки та особистої ініціативи й відваги, який 21 травня 1927 року зчудував світ своїм перелетом з Нью Йорку до Парижу, стверджує у своїй книжці „Воєнні записки Чарлза Ліндберга”, що Америка виграла другу світову війну військово, але програла політично, бо опинилася в гіршій ситуації, аніж була перед тією війною. Ліндберг, який уже 43 роки тому виявив свою відвагу, не заражався поставити тепер точку над „і!“: Співтовариство Союз і комуністичний Китай — каже він — це небезпечніші для Америки вороги, аніж ними були Німеччина й Японія. Правда, він не вдається в розгляд питання, яку загрозу становила б для світу і його культури Німеччина Гітлера, якщо вона виграла б другу світову війну. Але він, виходячи з нинішньої ситуації, стверджує, що ця ситуація — погана, бо хоч програв Гітлер, але виграв Сталін.

THE GREATEST ENEMY OF AMERICA—COMMUNISM

George Meany,

—USN&WR Photo

Другим мудрим американцем, який раз-у-раз засвідчує своє безкомпромісне антикомуністичне становище, є Джордж Міні, президент найбільшої у світі централі зорганізованого вільного робітництва, Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій. Він виступив проти пов'язаної з Об'єднаними Націями Міжнародної Організації Праці з її централею в Женеві, яка — подібно, як ЮНЕСКО, стала насправді експозитурою комуністів. Це глум над робітничим рухом, щоб на заступника директора тієї Організації покликувати — під натиром з Москви —sovets'kogo „робітничого діяча“, коли советські робітники є насправді невільниками тамошнього державного капіталізму, без ніяких прав. Джордж Міні пригадав цю правду, затверджував впливи „нової лівиці“ в Демократичній партії і звернув увагу американським робітникам, що страйки тільки вдаряють по їхньому високому добробуті.

Ліберальна преса обурилася проти Ліндберга і здебільша промовчала атаку Міні проти Міжнародної Організації Праці. Але не можна закрити айні перекреслити такого загрозливого факту, як зрості сили російської комуністичної імперії і народини комуністичного Китаю внаслідок помилок американської політики, і не можна заперечити, що завдяки ОН, які існують в основному за американські гроші, ще більше зросли комуністичні впливи.

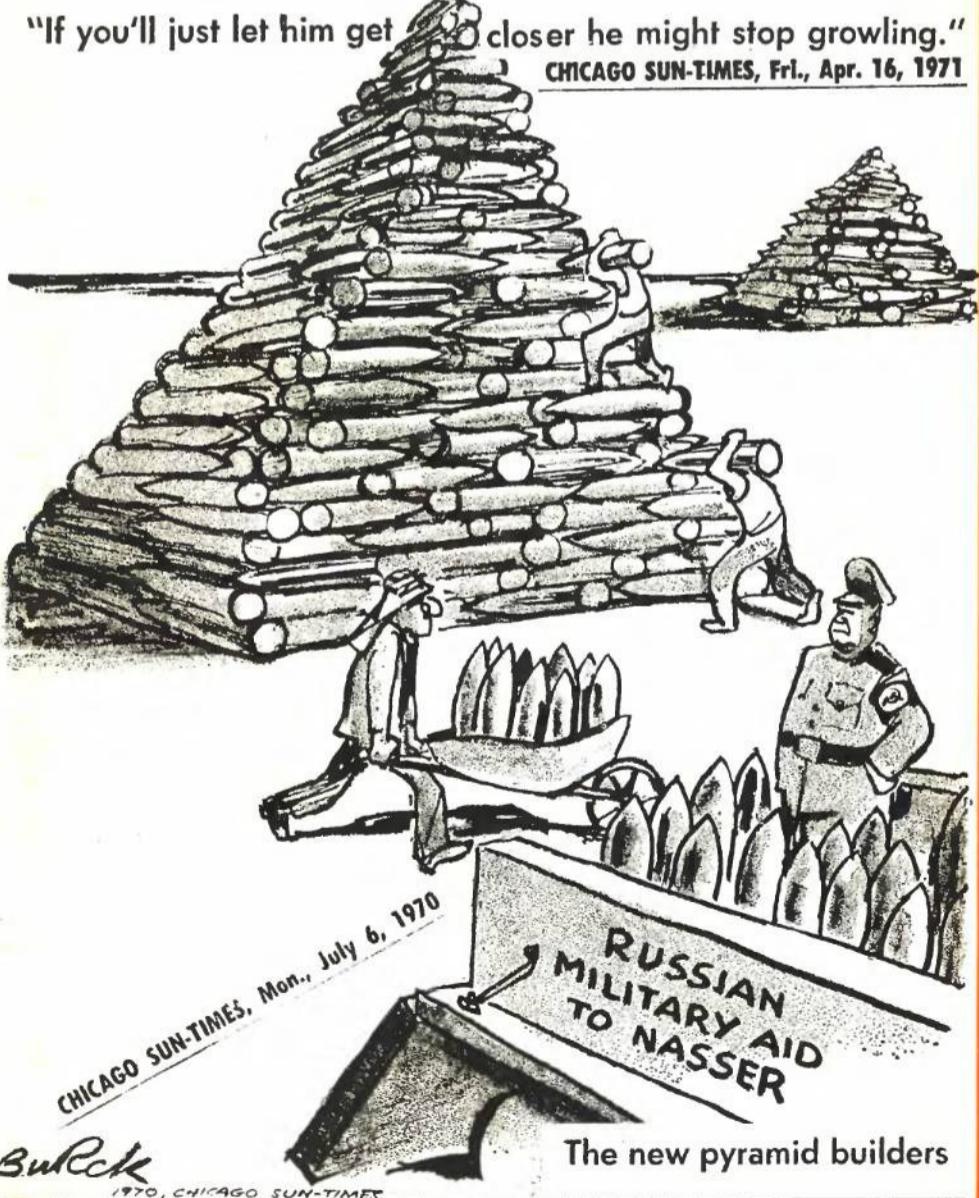

Chicago Sun-Times

©1971 MAULDIN

"If you'll just let him get closer he might stop growling."

CHICAGO SUN-TIMES, Fri., Apr. 16, 1971

The new pyramid builders